VIENYBĖ

LITHUANIAN NATIONAL WEEKLY

New Yorko ir apylinkės lietuvių dėmesiui: d. Brook... lyne įvyksta metinis Vienybės koncertas, k... ja Pirmyn choras iš Chicagos. Ruoškimės. dalyvau

New York Public Library 470 Fifth Ave.

THE NEW YORK ... LIBRARY ... ASTOR LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

LVI METAI 3 Nr. PENKTADIENIS, 1942 M. SAUSIO (JANUARY) 16 D. BROOKLYN, N. Y. KAINA 5 CENTAI

DABAR

Kovo 8 d.
Kvislingai
Mizaros
Amerika

JUOZAS TYSLIAVA

Kaip jau buvo rašyta, metinis Vienybės koncertas turėjo įvykti vasario 15 d. Bet tą dieną įvyksta bendras Lietuvos nepriklausomybės minėjimas. Dėl tos priežasties Vienybės koncertas buvo nukeltas į kovo 1 d.

Dabar Vienybės koncertas nukeliamas dar vienai savaitei vėliau. **Tai bus kovo 8 d.** Ir tai bus nepaprastas koncertas. Bus įdomi programa.

Šiame Vienybės koncerte dalyvaus Pirmyn choras iš Chicagos.

Tai geriausias lietuvių choras Amerikoje. Tai tas pats choras, kuris anąmet lankėsi Lietuvoje. Tai choras, kuris savo puikiu dainavimu stebina ne tik lietuvius, bet ir kitataučius.

Tai nepaprasta naujiena New Yorko ir apylinkių lietuviams. Pirmyn choras dar niekados nedainavo New Yorke.

Taigi, ruoškimės kovo 8 d.

* * *

Laisvės Mizara skundžiasi, kad "mūsų tautos nelaimei, Hitleris surado Kvislingų."

Kvislingai. Kas jie tokie? Gal šutintos bulvės su kopūstais?

Ne. Tai Norvegijos Pelecкiai, Gedvilai ir Cvirkos.

Kai Stalino gaujos okupavo Lietuvą, tai šitie "kvislingai" su kūnu ir dūšia parsidavė Maskvai. Ir, deja, "mūsų tautos nelaimei," Amerikos lietuviuose atsirado Mizarų, Bimbų, Andriulių ir Prūseikų, kurie tiems judošiams siuntė sveikinimo telegramas...

Taigi, veltui Mizara lieja krokodilio ašaras.

Kiek tai liečia lietuvių tautą, jai nėra skirtumo tarp Stalino ir Hitlerio. Kaip vienas, taip ir kitas apiplėšė Lietuvą. Kaip vienas, taip ir kitas rado "kvislingų."

Tuo tarpu Lietuva kratosi ir vienu ir kitu.

* * *

Lietuviškų bolševikų organo, Laisvės, redaktorius Rokas Mizara sako: "stovėkime sandariai su mūsų prezidentu..."

Bet... dar visai neseniai tas pats Mizara šitaip rašė:

"Prezidentas Rooseveltas irgi pridėjo savo balsą prie karo propagandistų choro. Jis ištraukė supelėjusį Wilsono obalsį 'padaryti pasaulį sauzju dėl demokratijos' ir perša šiandien Amerikos žmonėms karo šūkį. Jis, kaip Wilsonas anais metais, prigavo Amerikos žmones, įtraukdamos.. šį kraštą į karą, idant apginti Morgano interesus Europoje."

Tai parodo politinę Mizaros fizionomiją.

Mizara nesusišneka su Mizara. Nežiūrint to, Mizara ir jam panašūs mizaros mulkina žmones.

Šlykštu.

o o o

Skundžiamasi, kad Amerika nebuvo pasiruošiusi šiam karui.

O kada Amerika buvo pasiruošusi? Nežiūrint to, ji visados laimėdavo.

Amerika nebuvo pasiruošusi Nepriklausomybės karui.

Jungtinės Valstybės nebuvo pasiruošusios 1812 m. karui, kuris, faktinai, buvo Neklausomybės karo tęsinys.

Amerika nebuvo pasiruošusi civiliniam karui.

Pagaliau, Amerika, nepasiruošusi, išėjo į karą 1917 m.

Taigi ir šis karas užklupo Ameriką nepasiruošusią.

Bet Amerika nepralaimėjo nė vieno iš tų karų.

Nepralaimės nė šito.

NESUTIKIMAI VOKIETIJOS KARO LAIVYNO VADOVYBĖS TARPE

Admirolas Doenitz ir laivyno vadas Raeder susikivirčijo dėl povandeninių laivų operacijų

LONDON. — Prieš kurį laiką Vokietijos kariuomenės vadovybėje kilo nesusipratimų dėl nepasisekimų rytų fronte. Dėlto Hitleris iš vadovybės pašalino Brauschitschą ir keletą kitų generolų. Negana to, šiomis dienomis kilo kivirčai Vokietijos karo laivyno vadovybėje. Vice Admirolas Doenitz, kuris vadovauja povandeninių laivų operacijomis, pradėjo kritikuoti vyriausią Vokietijos karo laivyno vadą Admirolą Raederį, kuris, pasak Donitzo, atsakingas už netinkamą povandeninių laivų operavimą.

Visų pirma, sako Donitz, Raederis leido propagandos biurams Vokietijoje skelbti, kad povandeniniai laivai nuskandina daugiau priešo laivų negu iš tikrųjų nuskandina ma. Nacių spaudoje skelbiama, kad pastatoma daug daugiau povandeninių laivų, negu iš tikrųjų pastatoma. Raederis leidžia Gestapo agentams suiminėti pailsusius ir nerviškai pakrikusius povandeninių laivų jūrininkus, kurie dažnai parvykę iš ilgų ir pavojingų kelionių, taip nervuoti, kad kartais nesiskaito su žodžiais. Toki povandeninių laivų jūrininkai paprastai išgabenami į darbo stovyklas.

Donitz reikalauja, kad iš povandeninių laivų vadovybės būtų išvaryti visi Gestapo agentai ir apie jų operacijų jūrose rezultatus būtų pasakyta daugiau teisybės.

VOKIEČIAI ŽADA ESTAMS VISOKIŲ PRIVILEGIJŲ IR SAVARANKIŠKUMĄ

Švedai sako, kad iki šiol iš Rusijos į Estiją grįžo apie 10,000 ištremtų estų

STOCKHOLM, Švedija. — Švedų laikraštis Aftonbladet praneša, kad vokiečiai būk pranešę estams, kad Estijoje vokiečių karinė administracija bus tiktai iki šio pavasario. Po to, esą, Estija vėl atgaus savo savarankiškumą ir politinę santvarką, kokią turėjo prieš rusų okupaciją.

Taip pat tvirtinama, kad estai ir dabar turi daugiau privilegijų negu kitų Baltijos tautų žmonės. Estijoje dabar būk veikia senieji estų įstatymai, o visokios komunistų įstaigos ir patvarkymai seniai panaikinti.

Priduriama, kad vokiečiai estams rodo didelio palankumo dėl to, kad jie labai aktyviai dalyvavo kovose su rusais Estijoje.

Tas pats laikraštis praneša, kad iš išgabentųjų į Rusiją estų civilinių gyventojų iki šiol jau sugrįžo apie 10,000. Jie buvo vokiečių užtikti Rusijoje, paėmus tas sritis, kur jie buvo ištremti.

NACIAI GABENA TŪKSTANČIUS GYDYTOJŲ Į RYTŲ FRONTĄ

Visu rytų frontu siaučia dėmėtosios šiltinės epidemija; Uraluose pasirodė aziatiškoji cholera

BERNE, Šveicarija.— Tūkstančiai Vokietijos ir okupuotų valstybių gydytojų išgabenti į rytų frontą kovoti nuolatos besiplečiančią dėmėtosios šiltinės epidemiją, kuri jau pasiekė Baltijos valstybes, Lenkiją, Baltgudiją ir kitus vokiečių okupuotus kraštus.

Dėmėtosios šiltinės epidemijos kovos centras dabar įkurtas Varšuvoje, kur vadovauja profesorius Kudike, žinomas dėmėtosios šiltinės specialistas.

Vokiečių padėtis, anot pranešimų, yra nepavydėtina. Vokiečių kareiviai žiemos metu sunkiai apsirengę, net keliolika dienų turi būti fronte, be baltinių permainos. Kareivių stovyklose toks didelis susigrūdimas, kad jokiu būdu neįmanoma palaikyti jose reikalingą švarą. Visa tai prisideda dar daugiau platinti dėmėtąją šiltinę, kuri vadinama "purvo ir nešvaros liga".

Dabar, pasak šveicarų, profesorius Kudike išrado naują būdą išvalyti kareivių drabužius nuo utėlių, kurios yra didžiausios ligos platinojos. Drabužiai dabar išvalomi per 10 minučių, tuo tarpu kai pereitame kare reikėjo net dviejų dienų laiko.

Iš tų pačių šaltinių praneša, kad Uralo kalnuose pasirodė susirgimų aziatiška cholera.

Naciai suiminėja visus norvegų karininkus

BERLYN.— Radio žiniomis, vokiečiai suiminėja visus Norvegijos jūrų karininkus, kad jie nepabėgtų į Angliją įstoti į anglų karo laivyną. Paskutiniu laiku apie 100 norvegų karininkų pabėgo iš Norvegijos į Angliją ir ten įstojo į karo laivyną kariauti prieš vokiečius.

Paskirtas Amerikos karinės produkcijos viršininkas

WASHINGTON. — Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas šią savaitę paskyrė Donald Marr Nelson, visos Amerikos karinės produkcijos viršininku. Nelsonas dabar savarankiai tvarkys visą karo medžiagos, ginklų, reikmenų ir kitų karo pabūklų produkciją.

Nelson iki šiol buvo žymus Chicagos pramoninkas ir biznierius.

Rusai bombarduoja Lietuvos pasienį

Kuibyšev, Rusija.— Radijo žiniomis, rusų bombonešiai šiomis dienomis bombardavo vokiečių koncertracijas Lietuvos pasienyje. Taip pat bombarduoja vokiečių aerodromus Lenkijoje ir kituose okupuotuose kraštuose.

Į Kauną ir kitus Lietuvos miestus vis daugiau ir daugiau atgabenama sužeistų ir nušalusių vokiečių kareivių. Civiliniai gyventojai iškraustomi iš savo būtų, kad būtų vietos vokiečių kareiviams.

Ispanija atšaukė savo gydytojus iš Vokietijos

LONDON. — Ispanijos vyriausybė atšaukė visus savo gydytojus iš Vokietijos ligoninų, kur jie buvo pasiųsti gydyti sužeistuosius. Taip pat uždrausta išvežti iš Ispanijos bet kokius vaistus į Vokietiją. Priežastis — šiltinės ir kitų ligų plitimas Ispanijoje.

Italų, nacių ir japonų propaganda

WASHINGTON. — Amerikos saugumo organai skelbia, kad paskutiniu laiku Italijos radijas transliavo Italijos žmonėms neva sensacines žinias, kad Amerikos miestai bombarduojami iš lėktuvų. Esą, Amerikos miestų gyventojai jau dabar jaučia ką reiškia bombos.

Kiek vėliau Berlyno ir Tokio radiofonai paskelbė, kad Amerikoje užsidarė daugybė dirbtuvių dėl to, kad negauna žaliavos iš Tolimųjų Rytų.

NEIŠTIKIMIEMS ATIMS PILIETYBĘ

WASHNGTON. — Atstovų Rūmai šią savaitę atviru balsavimu priėmė įstatymo projektą, kuriuo valstybei leidžiama atimti pilietybę iš tų naturalizuotų svetimtaučių, kurie "savo politiniu veikimu įrodo, kad dirba svetimai valstybei". Įstatymo sumanymas pasiųstas Senatui.

LIETUVOS ŽMONĖS, BE VOKIEČIŲ LEIDIMO NEGALI SUSIRINKTI

Paruošia naują išvežtų iš Lietuvos lietuvių sąrašą iš 7,000 žmonių

LISBON, Portugalija. — Spaudos žiniomis, Lietuvos Informacijų Biuras praneša, kad šiomis dienomis gavo naują išvežtų į Rusiją lietuvių sąrašą, kuris netrukus bus pasiųstas spaudai. Iš viso yra du sąrašai: vienas turi 4,774 pavardes, o antras 2,190.

Naujame sąraše yra tokios pavardės, kaip buvusio Trimito redaktoriaus Jono Kalnėno, rašytojo Vytauto Bičiūno su šeima, teisininko Stasio Šilingo su žmona, adv. Endziulaičio, generolo Zenono Gerulaičio, buvusio Eltos direktoriaus Valentino Gustainio su žmona Izabele Avietienaite, Antano ir Izidoriaus Tamošaičių ir daug kitų žinomų lietuvių veikėjų ir visuomenininkų. Visi šiame sąraše pažymėti lietuviai bolševikų buvo išgabenti į Rusijos šiaurę.

Paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos, vokiečiai griežtai uždraudė lietuviams laikyti bet kokius susirinkimus ar suėjimus be okupantų leidimo. Kad ir mažiausias suėjimas vokiečių nepagėidaujamas. Leidžiama be leidimo susirinkti tik laidotuvėse ir religiniams susirinkimams bažnyčių patalpose ar kapinėse. Visi kiti susirinkimai yra draudžiami.

PRANEŠIMAI IŠ VISŲ KARO FRONTŲ

Tolimuose Rytuose

Generolo MacArthur kariuomenė Luzon saloje, Filipinuose, šiomis dienomis sudavė japonams vieną iš didžiausių smūgių. Japonai sutraukę daugybę kariuomenės ir mechanizuotų dalinių pradėjo iš artilerijos smarkiai apšaudyti amerikiečių pozicijas Batan provincijoje ir puolė amerikiečius. Amerikiečių artilerijos ugnis buvo tokia didelė, kad japonai su labai dideliais nuostoliais pasitraukė. Po to sekė artilerijos susišaudymas, kurio metu amerikiečiai sunaikino 11 japonų batarejų (apie 40 armotų). Mūšis tęsėsi apie 24 valandas be sustojimo. Po to japonai pasitraukė ir kartu savo likusią artileriją nugabeno į užfrontį. Amerikiečiai turėjo mažai nuostolių.

Malajuose

Malajuose anglų kariuomenė, daug stipresnio priešo spaudžiama vėl pasitraukė į pietus Singapore linkui. Iki šiol ore Malajuose ir kitur Tolimuose rytuose dominavo japonai, tačiau šią savaitę anglai atgabeno naujus karo aviacijos dalinius, kurie tuojau pradėjo pulti japonus. RAF eskadros bombardavo japonų bazes Thailande, kur sunaikino vieną japonų traukinį ir smarkiai sudaužė keletą aerodromų. RAF puolimai toki dideli, kad jie sulaikė japonų žygiavimą Singapore linkui.

Olandų Induose

Žiniomis iš Batavijos, japonų kariuomenė išsodinta keliose vietose Olandų Induose. Taip pat paimta viena sala netoli Borneo. Olandai besitraukdami sunaikino visas naftos versmes ir kitus pramonės įrengimus. Prieš Tarakán salą, netoli Borneo japonai panaudojo apie 20,000 kariuomenės. Vyriausias Alijantų puolimo planą. Anglų ir amerikiečių kariuomenės, sakoma, koncentruojamos Australijoje ir kitur arti dabartinių kovos vietų.

Kinijoje

Kiniečiai, vadovaujant gen. čian Kaišekui pereitą sav. sunaikinę 45,000 japonų ties Čangša, dabar praneša, kad po to sunaikino dar keliolika tūkstančių japonų. Kinų kariuomenė stengiasi likviduoti apie 125,000 japonų armijos likučius Hunan provincijoje. Kituose Kinijos frontuose kinų kariuomenė pradėjo pulti japonus.

Rytų fronte

Nuo pereitos savaitės vokiečiai beveik be jokios paliovos traukiasi vakarų linkui. Rusų kariuomenė paėmė Kirovą, Smolensko bare ir Gorohovo Možaisko bare. Visi keliai į Leningradą jau atidaryti ir iš Maskvos ir kitų vietų pradėjo gabenti maisto produktus. Iš Kuibyševo praneša, kad per paskutines septynias savaites rytų fronte žuvo, 200,000 vokiečių.

Rusai visuose baruose smarkiai puola beistraukiančius vokiečius.

Libijoje

Libilijoje anglai jau baigia sunaikinti vokiečių ir italų dalinius, kurie iki šiol laikėsi Afrikoje. Šią savaitę anglai paėmė Solum miestą, kur vokiečiai ir italai bandė išsilaikyti, kaip anglai Tobruke, tačiau jems tas nepavyko. Vokiečių ir italų mechanizuotų dalinių likučiai dabar traukiasi vakarų linkui. Vėliausiomis žniomis iš Kairo, generolo Rommelio daliniai sustojo prie Sirte įlankos El Agheila ruožte, apie 300 mylių nuo Tripolio, vyriausios Ašies karo bazės Afrikoje.

Manoma, kad šiomis dienomis tame bare įvyks naujas didelis mūšis.

MEXICO CITY.— Meksika įsakė visiems japonams gyvenantiems Žemutinėje Kalifornijoje išsikraustyti iš ten iki pereito ketvirtadienio. Kurie pasiliko, tuos Meksikos saugumo organai uždaro belaisvių koncentracijos stovyklose.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Vokiečiai Lietuvoje nubaudė Kedainių miesto duonkepį Kutrą dviem metam kalėjimo už duonos paradavinėjimą be kortelių. Telšiuose vienas ūkininkas pasiųstas į darbo stovyklą už pardavimą mėsos ir slaptą papiovimą paršiuko.

Anksčiau Lietuvoje niekad netrūkdavo kuro, tačiau dabar vokiečiai uždraudė miškų kirsti net kurui. Kai kurie žmonės slapta nuvyksta į mišką ir pasivagia sausų šakų.

Kai Jungtinės Amerikos Valstybės įstojo į karą su Ašies valstybėmis, vokiečiai per Kauno radiją įspėjo gyventojus, kad del to įvykio jie nerodytų jokio džiaugsmo, nes būsią nubausti, kaip Vokietijos priešai.

Vokiečiai Lietuvoje visas šventes, kurios pripuola vidury savaitės, perkėlė į sekmadienį, kad nebūtų trukdoma darbams.

Lietuvos ir kituose vokiečių okupuotuose kraštuose labai praplito girtuokliavimas. Svaiginančius gėrimus vokiečiai maino už bet ką. Sunkiausiai gauti duonos ir druskos.

Nežiūrint, kad Lietuvoje ir kitur Baltijos valstybėse labai plinta ligos, vokiečiai uždraudė gyventojams vartoti daugiau muilo, negu nustatyta. Taip pat uždrausta patiems namie gaminti muilą. Valyti, plauti ar šveisti ką nors muilu griežtai draudžiama. Visa muilo atsarga iš Lietuvos išgabenta į Vokietiją.

Vokiečių komisarai Kaune pradėjo rekvizuoti butus, kurie pavedami kareiviams apgyvendinti. Paskutiniu laiku iš Rusijos fronto į Lietuvą atgabenta daugybė vokiečių kareivių. Gyventojai iš savo butų iškelaimi į laikinus butus.

Kaune ir kitur Lietuvoje gyventojams pratęstas laikas apsirūpinti bulvėmis. Bulvių dabar gauti Lietuvoje labai sunku.

Vokiečių spauda paskelbė, kad Vilniaus radijo stotį neseniai perėmė Vokietijos reicho radijofono bendrovė. Radijofono orkestras sujungtas su Vilniaus miesto simfonijos orkestru.

Lietuvos pramonės ir biznio įmonėm įsakyta pasiųsti į Vokietiją po tris žmones mokytis vokiečių kalbos. Kaune netrukus bus atidaryti specialųs kursai stenografams, knygvedžiams ir kitiems. Kursai bus vokiečių kalba.

Panevėžyje šiuo metu priskaitoma 24,000 gyventojų.

Vilniaus srityje "Maisto" bendrovė įsteigė 23 gyvulių supirkinėjimo punktus.

Per Kauno radiją tris kartus per savaitę transliuojamos ūkininkų valandėlės. Tos programos pavadintos "Patarimai namams ir kiemui".

IŠ LIETUVAI VADUOTI S-GOS DARBŲ

Pradedant naujuosius metus

Praleidome šventes su visais jų trukšmais. Dabar pradedame naujus metus. Per šventes kiek pasilsėję, vėl stojame į darbą. Lai šiais metais nelieka nė vieno lietuvio, kuris savo pastangomis ir aukomis neprisidėtų prie Lietuvos vadavimo ir savo brolių gelbėjimo. Mūsų yra daug, Visi stoję bendrai dirbti, padarysime daug naudos.

Padaryta graži pradžia

Darbas pradėtas, pradžia graži. J. E. Lietuvos prezidentas atlankęs keletą kolonijų, sukėlė savo tautiečių ūpą. Lietuviai Grand Rapids, Pittsburgh, Cleveland, Amsterdam, Scranton, Brooklyn, Long Island ir Newark kolonijose garbingam svečiui parodė savo nuoširdumą, kurį patvirtino gausingomis aukomis Lietuvos vadavimui ir savo tautiečių gelbėjimui. Aukų gausumu ypatingai atsižymėjo Clevelando ir Newarko kolonijų lietuviai, o Brooklyno lietuviai pralenkė visas

Vasario 16 diena

Vasario 16 diena Lietuvos nepriklausomybės šventė. Tą dieną iškilmingai minėti rengiasi Baltimorės lietuviai, kurie tą šventę minės dvi dienas. Baltimorės lietuviai šitą šventę kasmet švenčia iškilmingiau, negu kitos kolonijos, o šiais metais šveš dar iškilmingiau, nes su jais bus ir J. E. Lietuvos prezidentas. Ta proga pasinaudojant Baltimorės lietuviai pasirodys ir savo duosnumu. Jie stengsis duosnumu pralenkti Newarką ir susilyginti su Brooklynu. Tai bus lenktynės už pirmenybės vėliavą.

Paraginimas kitom kolonijom

Lietuvos nepriklausomybės metinė šventė išeivijos lietuvių tarpe jau įsigyveno. Ją kasmet švenčia kiekviena didesnė lietuvių kolonija. Šiemet ją švęsti privalo visi lietuviai. Šita šventė šiemet yra svarbi tuo, kad už nepriklausomybės atsteigimą lietuvių tauta stoja į griežtą, mirtiną kovą. Todėl šiuomi raginame visas lietuvių kolonijas, nuo didžiausių iki mažiausių, švęsti Vasario 16 dieną ir visur atžymėti rinkimu aukų Lietuvos vadavimui ir nelaimingų savo brolių ir seserų gelbėjimui.

Nauji LVS. nariai

Įsirašę į skyrių No. 4: Česna Jonas, Kablis Jonas, Kunca Pijus, Kurelaitis Antanas ir Luiza Vincas.

Įsirašė į skyrių No. 5: Šlakis Jurgis ir Jonas Traigis.

Skyrių sekretoriai, siunčiant Centrui naujų narių surašus prašomi visuomet paduoti narių pilnus vardus (to reikalauja knygų vedimas) ir jų adresus.

LVS. Statutas

LVS. Statutas yra atspausdintas ir išsiuntinėtas visiems skyriams; jei kurie būtų negavę, prašome pareikalauti. Susipažinkite su LVS. tikslais ir siekiais, ir su organizacijos tvarka.

LVS. ženkleliai

Centro valdyba jau seniai nutarus pagaminti LVS. ženklelius (sagutes), bet jų pagaminimas užsitęsė dėl daugybės kitų, pirmesnių darbų. Dabar tokius ženklelius jau turime. Skyriai prašomi tų ženklelių reikalavimus siųsti Centro sekretoriui, nurodant kiekį, kad tuojau išsiūstume. Ženkleliai gražūs, kiekvienam lietuviui privalu įsigyti.

LVS. metinė konferencija

Centro valdyba tarybos direktoriams rekomendavo ir leido nubalsuoti LVS. metinio seimelio arba konferencijos klausimą. Direktoriai prašomi tuo klausimu išsireikšti iki kovo 15 d., kad būtų galima visas reikalas tinkamai sutvarkyti ir seimelio šaukimą laiku spaudoje paskelbti. Tuo pačiu siuntiniu direktoriams išsiuntinėta ir LVS. fondo finansinė atskaita No. 2.

Gražus pavyzdis

LVS. 4 skyriaus sekretorius p. Jaras iš Baltimorės praneša, kad ten įvyko pramogėlė p. Dumšos vardadienio minėjimui. Svečiai tautos reikalams sudėjo aukų $4.25, kurias skyriaus iždininkas p. Kiškis Centrui jau atsiuntė. Tai gražus baltimoriečių darbas, kurį turėtų pasekti ir kitų kolonijų lietuviai. Smagumo valandėlei susirinkę lietuviai turėtų visur atminti tautos reikalus ir tam tikslui sudėti aukų.

L. V. S.

CHICAGOS LIETUVIAI JAU RENGIASI DEMONSTRACIJAI VASARIO 16 D..

Gyvenimas bėgdamas greitu tempu, kartu nusinešė ir mūsų brangios tėvynės laisvę, palikdamas mūsų širdyse skaudžiausią žaizdą ir didžiausį troškimą ją vėl kuogreičiausiai išlaisvinti. Tie troškimai ne tik glūdi mūsų širdyse, bet prie kiekvienos progos reiškiasi ir viešai. Labiausiai gal, pasireikš mums brangiausioje dienoje — Vasario 16 — minint Lietuvos Nepriklausomybės šventę. Tą dieną kiekvienas sąmoningas lietuvis, lyg dvasiniai atgimsta, užsidega karšta tėvynės meile ir ryžtasi naujiems darbams jos labui.

Per 22 metus mes tą šventę minėjome didžiausiu džiaugsmu. Bet jau antri metai, ją minėsime didžiausiu skausmu. Taip, skausmu, bet ne su nusiminimu. Šiemet jau daugiau yra vilčių, kad du didžiausieji žmonijos ir laisvės priešai diktatoriai nusisuks sau sprandus ir jų pavergtos valstybės vėl išsilaisvins iš kruvinų rankų.

Nors mūsų broliams ir sesutėms tėvynėje bus atimta teisė minėti tą dieną džiaugsmingai, bet jie savo širdyse minės. Lietuvis kantriai kenčia, bet ir kumštį sugniaužęs laiko laukdamas tinkamos progos jį panaudoti savo šalies gynimui.

Mes, amerikiečiai džiaugdamiesi šios šalies laisve iškilmingai švęskime tą brangią šventę. Chicagoje visos patrionės srovės, bendrai rengiasi prie milžiniškos demonstracijos vasario 15 d. Demonstracija įvyks lietuviams jau žinomoj Ashland Blvd. Auditorium. Visos tos demonstracijos aukos ir pelnas eis pagelbėti mūsų brangiam kraštui — Amerikai nugalėti azijatus, kurie pasikėsino ant laisvės ir demokratijos. **Laisvutė.**

KRITIKUOT LENGVA

WORCESTER, MASS. — Lietuviai ir vietinės draugijos, užėjus svarbiam momentui, vieningai dirba ir atlieka gerus darbus, nežiūrint, kad kai kurie žmonės, apsititulavę save visokiais titulais per Amerikos Lietuvį skleisdami visokias nesąmones, stengiasi tą veikimą ardyti. Jie platina visokias neteisybes apie Lietuvai Remti Draugiją ir jos narius, tačiau susipratę žmonės ir draugijos atskiria gerą nuo blogo ir, aišku, tiem šmeižtam netiki.

Toks šmeižimas ir bandymas darbui kliudyti nesulaikys darbščių lietuvių nuo kultūrinio ir labdaringo darbo.

Paprastai visokiais šmeižtais ir neteisybes platinimu užsiima toki žmonės, kurie patys nepriklauso prie jokių draugijų, niekur neveikia ir niekad nieko gero nėra padarę. Reikia stebėtis, kad anksčiau, kol pas mus neatsirado vienas tituluotasis žmogus, Amerikos Lietuvyje niekad nebuvo tokių šmeižtų, kaip dabar.

Kada žmogus rimtai kokį nors darbą kritikuoja, jis paprastai tą daro dėlto, kad jo manymu galima būtų padaryti geriau, ir toks kritikas paprastai nurodo kas reikia jo manymu daryti. Tačiau mūsų "kritikai" čia daugiau nieko nedaro, kaip tik kritikuoja,— šmeižia, o patarimo kaip draugijos veikimą pagerinti neduoda ir patys nieko nedaro. Iš tikrųjų reikia stebėtis, kaip Amerikos Lietuvis prisileido prie tokio dalyko.

Patartina, kad tie mūsų kritikai, bent kartą pasižiūrėtų į save ir savo darbus, tuomet gal ir apie kitus kitaip kalbėtų.

A. J.

Matė japonų puolimą iš Honolulu

KENOSHA, Wis. — C. K. Brazevičius, Vienybės skaitytojas šiomis dienomis gavo laišką iš Honolulu, nuo savo sūnaus Fred E. Truman-Brazevičiaus, kuris, kaip žinote yra Vienybės ir Lietuvos bendradarbis ir jau gyvena Hawajų salose keletą metų.

Tame laiške jaunasis Brazevičius rašo savo tėvams apie japonų puolimą Hawajų salose gruodžio 7 d., tą dieną kai žinia apie viliūgingą japonijos žygį prieš Pearl Harbor sukrėtė visą Ameriką ir pasaulį.

Fredas laiške rašo, kad gruodžio 7 d. rytą jis su savo šeimyna buvo ant savo laivo Honolulu jachtų baseine. Kada prasidėjo puolimas visa šeimyna miegojo laive. Trumanas su šeima pabudę nuo bombų trenksmo iš karto manė, kad vyksta kažin koki manevrai ar šaudymo pratimai, bet, rašo Fredas "—Kai priešlėktuvinės armotos pradėjo apšaudyti lėktuvus ir bombos pradėjo kristi arčiau krantų, mes supratome kad esama ko kito ir greitai iškėlę ant laivo stiebo vėliavą išlipome ant dėnio geriau pamatyti kas darosi. Taigi, jie mus užklupo miegančius, anksti sekmadienio rytą. Bet tas nepasikartos. Šitoks japonų netikėtas ir viliugingas užpuolimas, anot Trumano, tik sukėlė žmonių piktumą ir nuo dabar japonai paragaus visai kitokių vaistų.

Toliau Fredas rašo, kad jie gyvena Honolulu taip saugiai, kaip mes čia žemyne.

Pastebėtina, kad Hawajų salose yra nemažai ir kitų lietuvių. Vieni jų ten jau seniai tarnauja, kiti neseniai nuvyko kartu su savo kariuomenės daliniais.

PHILADELPHIJOS LBAP SĄRYŠIS IŠRINKO NAUJĄ VALDYBĄ 1942

Dalį savo vakaro pelno paskirs A. Raud. Kryžiui

PHILADELPHIA, Pa. —Šis metinis sąryšio susirinkimas buvo nepaprastai gyvas, įdomus. Turėjome progos geriau pažinti vieni kitus. Valdybos rinkimai pagyvinti asmeniškumas.

Valdybos ir direktorių smulkmeniškai išduoti metiniai raportai priimti. Sekretorei p. Grigaliūnienei paskirta $25.00 už pereitų metų darbą. Kiti valdybos nariai atsisakė nuo bent kokių dovanų. Pradėjome rinkti naują valdybą 1942 metams. Mūsų gerasis ir tarusis pirmininkas p. A. Kaniušis, kuris per du metu nenuilstamai dirbo, iškėlė sąryšį iki aukštumos, dabar atsisakė kandidatuoti į pirm. vietą. Susirinkimas jo prašė ir net vertė dar nors vienerius metus apsiimti, bet jis atsisakė, norįs pasilsėt. Pirm. vietai paduoti trys kandidatai: p. Žadeikis, p. Staniškis ir p. Rainis. Didžiumą balsų gavęs p. Staniškis sąryšio pirmininku šiais metais.

Pradėjo rinkti vicepirmininką. P. J. Grinius atsisakė iš vicepirmininko vietos, jis nori, kad jaunieji užimtų valdybos vietas, o seniams duotų pasilsėti. Kandidatai paduoti: p. Žadeika ir čia gimęs jaunuolis p. Poška. Didžiuma balsų gavęs p. Poška lieka vicepirmininku.

Prasideda sekretorės rinkimai. Kandidatai: p. Grigaliūnienė ir p. Bendoravičius. Didžiumoje balsų lieka p. Grigaliūnienė perrinkta. Finansų sekretorius vieton jaunuolio Žvigaičio pamainytas p. Strelečkių. Iždininkas lieka tas pats p. Dalbukas. Iš direktorių rezignavo p. Tribula ir p. Žadeika, liko tik p. Vaivada ir dar penki prie jo darinkti, visi vienbalsiai. Jie yra: p. A. Tvaranavičius, p. Bendoravičius, p. K. Žemaitis, p. K. Žemaitis, p. K. Romanas (laidotuvių dir. ir čia gimęs jaunuolis) jo šeima daug prisideda prie lietuvybės palaikymo. Ir jaunuolis (čia gimęs) chemijos inžinierius p. Satinskas, aukštai vietos politikoj stovintis. Jisai deda pastangas įkurti jaunimui žaidimo aikštes, ypatingai pietų dalyje, kur daugiausiai gyvena lietuvių.

Išrinktą naują valdybą ir direktoriatą įdomiai prisaidino p. J. Grinius. Aš nuo saves linkiu jiems geriausiu pasekmių.

Dalį pelno baliaus, kuris įvyks sausio 21 d. Muzikos salėje, nuarta paskirti Raudonajam Kryžiui, o Amerikos apsigynimo bonų vajų nutarta varyti pirmyn, kad bonų pirkime susilyginti ar net pralenkti kitus. Į vargonininko Dziko balių nutarta incorpore neiti, bet kas norės gali laisvai dalyvauti. Prisirašė aštuoni nauji nariai ir tuo susirinkimas baigėsi.

Po to sėdome prie stalų užkandžiauti. Sakysiu, tai buvo tikra lietuviška puota. Valgius skaniai pagamino p. Biliūnienė, o gėrimai pirmos rūšies. Vakarienės metu p. A. Kaniušis perstatinėjo naujus valdybos narius, kviesdamas juos ką nors pasakyti ir ką jie žada šiems metams sąryšiui. Visi pareiškė dirbsią kartu organizacijos naudai.

Perstatyti buvo p. J. Grinius ir p. Monkevičius. J. Grinius kalbėjo apie 150 metų Bill of Rights (piliečių teises) sukaktį. Jis pasakė, kad jeigu ne šis įstatymas, tai gal to gražaus susirinkimo šiandien negalėtum visai turėti, o dabar be žandarų galim laisvai kalbėti ir tartis visokiais reikalais. P. Monkelevičius pastebėjo, kad pas jį atsilankė du J. V. žymūs detektyvai, vienas iš Washingtono, o kitas vietos (gerai jam pažįstamas) ir prašė, kad lietuvių draugijos apsisaugotų svetimų valstybių šnipų ir sabotažninkų, kurių šioje šalyje labai daug yra ir tik su pagalba gerų piliečių Amerikai karą laimės.

Sąryšio vardu kviečiu visus talkon, vienybėn. Lai šių metų sąryšio veikla duoda gražių vaisių, kaip ir kitais metais. Visi esame lietuviai ir visiems vietos ir darbo yra užtektinai, tik dirbkim. Pragiedrinkime tų nelaimingųjų veidus, kurie ten anapus vandenyno alkį ir panieką kenčia. Dedami paskutinį centą pirkime apsaugos bonus. Aukokime kuodaugiausiai Raudonajam Kryžiui, su kurio pagalba pasieksime ir tuos, kurie ten Sibiro tyruose ištiesę rankas laukia mūsų pagelbos.

Daugiau dėmesio kreipkime į apšvietą ir kultūrą, gražinkime sąryšio veiklą, kad galėtume parodyti pasauliui, jog ir lietuvis kulturingas ir moka sugyventi — gražius darbus stato pirmoj eilėje užmiršdadamas asmeniškumus. Tik tada mūsų sąryšis išbujos.

St. Grinienė

JEIGU LAIKRAŠČIAI KAM JUOKAS — TAS BUS AKLAS KAIP APUOKAS.

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, sav.
Tai didžiausia ir gražiausia pasižmonėjimo vieta vakarinėje miesto dalyje.
63rd St. at Woodland Ave.
Philadelphia, Pa.
Tel.: SARatoga 9656
WEST 4117

Vyrai, Moterys! Seni,40, 50, 60 m.! Pagyvenikte!
Jauskitės daug-Jaunesni. Pilni Smarkumo Nekaltinkite savo amžiaus, kad jaučiatės išsisėmę, nusidėvėję, susmukę. Tūkstančiai stebisi, ką biskis pasismarkinimo su Ostrex padaro. Jame yra abelnieji stiprylai dažnai reikalingi po 40 m.— cūnam, kuriem trūksta geležies, kalkių, fosforo, iodo, Vitamino B1. 73 metų amžiaus daktaras rašo: "Aš pats ji vartojau. Pasekmės puikios." Specialis supažindinantis kiekis Ostrex Tonic Tablets kaštuoja tik 35c. Nesijausk susmukęs, senas. Pradėk jaustis smarkesnis ir jaunesnis nuo pat šios dienos. Parsidouda visose gerose vaistinėse.

JUOZO MARTINAIČIO
Gėlių Krautuvė
272 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitoms progoms.
Tel.: Evergreen 4-9787

CLEMENT VOKETAITIS
Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
TEL.: TRIANGLE 5-3622
168 GRAND STREET
Tel.: EVergreen 8-7179
TAMSYBĖJE ŽŪSIM. BE LAIKRAŠČIŲ BŪSIM —

J. VAITULIONIS
PIRMAS LIETUVIS
Chiropraktas Gydytojas
307 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Nedėliomis ir šventadieniais
Nuo 10 ryto iki 1 po pietų

Važinėdami Long Island, lankykitės gražiame Great Necke
PUIKIAUSIA IR PATOGIAUSIA UŽEIGA TIK PAS
A. KASMOČIŲ
Salė šokiams. Gražus parkas. Didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų gėrimų, vyno, šampano. — Puikiausias alus
RHEINGOLD EXTRA DRY
Gardūs užkandžiai. Mandagus patarnavimas.
Ten galite suruošti piknikus, išvžiavimus ir bankietus.
STEAMBOAT INN
89-91 STEAMBOAT ROAD GREAT NECK, N. Y.
Great Neck 1546

JUOZAS BALINSKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Nelaimės valandą mano laidojimo įstaiga yra pasiruošusi Jums patarnauti. Dieną ir naktį atdara. Moderniškai įrengta koplyčia leidžiama naudotis nemokamai. Mano patarnavimas sąžiningas ir prieinama kaina.
3336 Thompson Street Philadelphia, Pa.
Tel.: REG. 8881

GĖLIŲ DARŽAS

Paruošiami gražus gėlių bukietai vestuvėms, bankietams, ligoninėms ir laidotuvėms. Palmės tekiamos nemokamai. Sąžiningas patarnavimas.
PETRAS TAMULIS
1225 SO. 2-ND STREET PHILADELPHIA, PA.
HOWard 8358

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė, graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė — viskas nemokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį — mes visados pasirengę jums suteikti geriausią patarnavimą.
1113 Mt. Vernon St.
PHILADELPHIA, PA.
Telefonas Poplar 4110

LIETUVIŲ BIZNIERIAI BALTIMORĖJE

Vladas Medveckas
Scott Tavern
323 SCOTT ST.
Tel.: Calvert 1773

Antanas Zinzeleta
Garden Hotel Cafe
618 E. LOMBARD ST.
Tel.: Lexington 8229

Kazys Akelaitis
Lietuviška Užeiga
701 W. LOMBARD ST.

John J. Dekinis
Crystal Tavern
1509 W. BALTIMORE ST.
Tel. Gilmor 7281

Pete Dukes
Dukes Lunch
513 W. BALTIMORE ST.

Jonas Gričena
Uncle John's Cafe
661 W. PRATT ST.
Tel.: Calvert 3973

JOHN BAYLISS
VALGOMŲJŲ DAIKTŲ KRAUTUVĖ
600 W. Hamburg Street
Tel. So. 2329

A. L. Horwitz
Įvairios rušies medžiaga drabužiams
662 W. BALTIMORE ST.
Tel. Calvert 1807-W

SUKILĖLIS MONTĖ

BOTHO GRAF V. KEYSERLINGK VERTĖ L. DAUKŠA.

(Tęsinys)

Pabėgėliai nusėdo nuo žirgų, supančiojo juos ir paleido ganytis, nes žirgai buvo labai nusikamavę ir išbadėję.

Montė krito ant žolės ir užmerkė akis.

— Čia mes kurį laiką būsime saugūs, Herkau. Miłžinkapio artumas ir vietos gyventojų bei vokiečių prietaringa tų akmeninių kapų baimė apsaugos mus daugiau, nekaip karių būrys.

Montė neatsakė.

Auktuma įėjo į urvą ir išsinešė ąsotį. Su juo jis nuėjo prie netoli buvusio šaltinio ir po valandėlės grįžo su gaivinančiu gėrimu.

Montė gėrė skubiai, dideliais gurkšniais. Vėsus vanduo jį tartum atgaivino. Jis atsistojo ir tiriamai apsidairė.

—Tad mums teks tūnot tame urve, kaip persekiojamiems žvėrims, — pastebėjo jis karčiai.

— Ir lokys slepiasi urve, o tuo tarpu yra miškų karalius, — atsakė Auktuma. — Tavo pareiga išsaugoti savo gyvybę. Be tavęs, Monte, mes nieko negalime. Nereikia nustoti vilties.

Montė į tą paguodos bandymą silpnai nusišypsojo.

— Aš jos nebeturiu, — atsakė jis tyliai.

Auktuma truktelėjo pečiais.

— Reikia pasirūpinti valgiu. Mes visi esame alkani ir dar turime šviežios mėsos atsargą.

Jam liepus, kariai sukrovė laužą ir greit prieš urvą suliepsnojo ugnis. Ant ieties buvo iškeptas žvėrienos kepsnis, ir keleiviai numalšino savo kankinantį alkį.

Staiga Montė, kuris nedaug kepsnio teragavo, pašoko.

— Kur yra šventoji ietis? — baimingai sušuko jis.

— Kleimonis ją paslėpė urve, — nuramino Auktuma.

— Ar tu atsimeni, ką aš pažadėjau, paimdamas ją iš Krivių Krivio rankų? — paklausė Montė.

— Aš žinau, — atsakė Auktuma.

— ...ką jis pasakė? Jų garbė tebūnie tavo garbė, jų gėda — tavo gėda. — Montė paslėpė veidą rankose.

— Aš manau, kad mes garbingai pralaimėjome, Monte. Čia mes ramiai palauksime, ką ordinas darys toliau. Reikia manyti, kad kryžiaus kariuomenė, kaip ir anskčiau, greit grįš atgal. Jie nedrįs toli skverbtis į jiems nepažįstamą, sunaikintą kraštą. Tačiau mes turime turėti galvoje, kad ordinas mūsų ieškos ir už mūsų galvas paskirs atlyginimą. Bet jam nederėtų per daug skaldyti savo jėgų, nes krašto pietinė dalis dar toli nėra nugalėta. Pirmiausia ordinas imsis atstatinėti mūsų sugriautas pylis.Šiuo tarpu mums nereikia vykti į Ramovę. Čia mes visais atžvilgiais esame saugiausi. Urve yra pakankamai vietos visiems, ir, jei pasirūpinisime pakankama maisto atsarga, kas čia, man rodos, nebus sunku, tai galėsime šioje slėptuvėje visi patogiai peržiemoti. Pakaitomis vienas vyras eis žvalgybą. Vienas žmogus gali greičiausiai keliauti, be to, jis nesukelia jokio įtarimo. Priešai neturi manyti,, kad mes jaučiamės galutinai viską pralaimėję. Dar yra prūsų, kurie nieko nenori žinoti apie priespaudą. Jei nebus kitos išeities, pradėsime atkaklų partizanišką karą. Norėdami mus sunaikinti, tegul jie paieško mūsų miškuose, liūnuose ir tyruose. Mes juos puldinėsime kaip vilkai, varginsime ir blaškysime, po vieną žudysime. Tačiau svarbiausia, tu turi su mumis būti, Monte. Leisk pranešti mūsų dar ištikimiems tautiečiams, kad vadas tebėra gyvas ir slaptai nenuilstamai kovoja už laisvę. Aš siūlau, kad Getka pirmasis vyktų žvalgybos. Jis turi pamėginti pasiekti Ramovę ir nunešti žinią kad mes tebesame gyvi.

Getka pajuto pasididžiavimą, kad jam pirmam pavedamas toks svarbus uždavinys. Darbas buvo kaip tik jo skoniui. Jis iškeliavo jau kitą dieną, rūpestingai stengdamasis nepalikti pėdsakų, ir greit dingo miškų tankumyne.

Montė kiek aprimo. Tiktai mintis, kad jam reikia slapstytis, dažnai teikė jam karčių valandų. Jo vienintelis malonumas buvo medžioklė. Dažnai juodu su Auktuma, sekdami lokio pėdsakais, medžioklės aistros apimti, nueidavo toli nuo stovyklos. ai

XXXVIII

Žiema jau atsiuntė savo pirmuosius pranašus, o tuo tarpu Getka vis negrįžo. Draugus apėmė susirūpinimas jaunojo, narsiojo kario gyvybe. Tačiau Getkos sugrįžimas tą susirūpinimą išsklaidė ir juos nudžiugino.

Jaunasis raitelis atrodė gerokai nukamuotas. Nors kelionė į Ramovę buvo sėkminga, tačiau grįždamas Getka kelis kartus pateko į rimtą pavojų. Vienas įvykis ypač rodė, kad reikia kuodidžiausio atsargumo.

Getka jau buvo nukeliavęs gerą kelio galą, kai vieną rytą, tūnodamas netoli vienos buvusios sodybos, nordėamas užkąsti, jis užgirdo vyrų balsus. Jaunasis prūsas ėmė atsargiai sėlinti į tą pusę. Balsai darėsi garsesni ir aiškesni. Greit jis išgirdo ir arklių prunkštimą. Kaip lūšis, sėlino Getka krūmynais, nesukeldamas mažiausio garso, bijodamas, kad visai arti jo stovėję arkliai neišsigąstų ir jo neišduotų.

Pro spragą tankumyne jis pamatė du vyrus, kurie stovyklavo nedidelėje aikštelėje, iš visų pusių apsaugusioje lapuočiais medžiais. Abu buvo nusigręžę, ir veidų jis negalėjo matyti. Vienas buvo didžiulio ūgio, aukštesnis už savo draugą beveik visa galva. Getka vos nebuvo pastebėtas, nes vienas vyrų atsistojo ir nuėjo rinkti malkų laužui. Jis nuėjo aplink aikštelę, ieškodamas sausų šakų. Tačiau staiga pakeitė linkmę ir ėmė artintis tiesiai į Getką. Getkai mažne širdis iššoko iš krūtinės, nes jis nebeturėjo laiko atsitraukti, kadangi nuo to būtų kilęs šlamėsys, kuris jį būtų išdavęs. Getka prisispaudė prie žemės, sulaikė alsavimą ir tvirtai suspaudė rankose kirvį. Tebuvo keli žingsniai tarp jo ir svetimojo, kuris nenujautė, kad kiekviena akimirka jo gyvenimui gali būti lemiama. Jis nešėsi surankiojęs didelį glėbį šakų.

Didžiausio įtempimo akimirksnį staiga pasigirdo antrojo vyro balsas:

— Užteks, Ivai, paskubėkim pavalgyti.

Tas sugrįžo ir Getka lengviau atsikvėpė. Dabar, praėjus pavojui būti susektam, balsas jam pasirodė pažįstamas. Tą valandėlę kalbėjęs vyras atsistojo, norėdamas pasisemti iš artimo šaltinio vandens.

Getka sudrebėjo. Jis netikėjo savo akimis. Tai buvo Zamilis. Nesąmoningai jis arčiau prisitraukė lanką ir ėmė ieškoti strėlės. Argi dabar atėjo keršto valanda? Jam buvo lengva į nieko neįtariančio išdaviko krūtinę įvaryti strėlę. Nesisaugodamas grįžo tasai su pilnu ąsočiu atgal. Mirtingoji strėlė jau buvo uždėta ant timplės, tačiau Getka nešovė. Jis pagalvojo, kad jo vadui daugiau bus naudos, jei jam pavyks sužinoti abiejų vyrų sumanymus ir planus.

Jie susikūrė ugnį ir ėmė kepti kelis gabalus mėsos. Getka dabar aiškiai galėjo matyti klastingus išdaviko bruožus. Abu vyrai kalbėjo taip garsiai ir nesivaržydami, jog Getka galėjo girdėti kiekvieną žodį, tačiau pradžioje jų pašnekėsyje nebuvo nieko, kas būtų galėję jį sudominti. Betgi staiga jis pastatė ausis.

— Nėra abejonės, Ivai, kad Montė slepiasi miškuose. Mums reikia jį surast, ir gauti ordino skirtą atlyginimą. Dviese mudu nepajėgsime to padaryti, nes Montė yra pavojingas priešas, o be to, su juo, tur būt, yra pogezanietis Auktuma ir keli kariai. Arba mes patys vieni jį užklupsime, arba su stipriomis jėgomis suimsime jį drauge su jo sėbrais. Nėra jokios abejonės, kad Montė ginsis ligi paskutiniųjų.

— Tuo pasirūpins ordinas, — pastebėjo Ivas.

— Visai teisingai, — atsakė Zamilis. — Aš visai nemanau paskutinę valandėlę dar kartą savo gyvybę ant kortos pastatyti. Hermanas von Schoenenbergas, buvęs Christburgo komturas, yra garbėtroška ir be galo nori pasižymėti Montės pagavimu. Mes ir užsiudysim ant pabėgėlio. Tegul jis sau pasilieka garbę, kad tik mums tektų atlyginimas.

Getka įniršęs sugniaužė kumščius.

— Jei aš tada būčiau žinojęs, kad tai pats Montė buvo atėjęs pas Štimą jam ir kitiem dviem avinam galvų apsukti, būčiau neišleidęs jo gyvo, — pastebėjo Ivas.

— Štimas su tais dviem gerai užsimokėjo. Jie guli prie Pokarbų, ir vilkai graužia jų kaulus. Mes būtinai turime surasti Montę.

— Bet ar ordino kariuomenė ateis mums padėti?

— Neabejojamai. Aš žinau, kuria vieta vokiečiai eis ir noriu ten su jais derėtis.

Abu vyrai pavalgę ir rengėsi keliauti. Getka pasinaudojo tuo akimirksniu, tyliai pasitraukė, užšoko ant žirgo, ir, atsargumui padaręs vingį, nuskubėjo toliau.

Getkai baigus savo pasakojimą, vyrai rimtai susimąstė.

— Žiūrėk tik! Ir mūsų draugas Ivas ten. Vilkai slankioja aplink stovyklą. Kad dievai man padėtų tuos sukčius nors kartą paimti į savo rankas.

(Bus daugiau)

PIRKITE APSAUGOS BONUS

U. S. iždo departamento sekretorius Morgenthau praneša, kad stambioms korporacijoms, kurios turi daugelį darbininkų, leidžiama savo darbininkams betarpiškai pardavinėti serijų E apsaugos bonsus.

Iždo departamentas autorizuoja federal reserve bankas, kad jie kvalifikuotų tas korporacijas, kurios gali sekmingai patarnauti šalies vyriausybei bonų pardavinėjime.

Anot iždo departamento, daugumas darbininkų veržiasi pirkti bonsus ir tuo būdu finansuoti vykdomą apsaugos karą. Bet jie neturi parankumų bonus įsigyti, kas kai kuriais atvėjais suriša su laiko atėmimu. Dar darbininkams duodama proga be sunkumų pirkti bonus savo darbdavių raštinėse, kur nereikia laiką užtrukti.

Kuo daugiau korporaciju sutiks bonus parduoti, tuo daugiau bus jų parduota, pareiškia iždininkas. Jis ragina visus pirkti apsaugos Bonus ir Ženklus. Ir mokyklas lanką vaikai turėtų pirkti Ženklus.

VITAMINAI IR SENATVĖ

Maitinimosi institute Odesoje direktorius prof. A. Čerkasovas, atlikęs didelį skaičių kliniķinių bandymų priėjo išvados, kad virškinimo organai yra ne tiktai vitaminų įsisiurbimo vietos, bet ir visos eilės neaktyvių maisto medžiagų pasikeitimas į aktyvius vitaminus. Žmogui augant ši virškinamojo aparato ypatybė silpnėja, ir senstančio organizmo vytimą lydi jau atvitaminozas, atsiradęs drauge su visais kitais senatvės požymiais.

Bandymai su gyvuliais ir gausūs, stebėjimai su žmonėmis įrodė, kad senstąs dantų ir kaulų sumenkėjimas niekuo nesiskiria nuo vitaminų C trūkumo organizmui.

Daugelis senatvės simptonų, į kuriuos iki šiol buvo žiūrima kaip į neišvengiamą fizioliginį procesą, iš tikrųjų tėra tik neracionalį, sykšti vitaminais maitinimosi pasekmė.

Profesoriaus Čerkasovo tyrinėjimai kovoje už organizmo atnaujinimą atskleidė naują, jaudinantį puslapį. Gal netoli tie laikai, kai bus galima, racionalaus maitimosi keliu, prailginti žmogaus amžių visu šimtu metų.

Garbina karves

Afrikos Kongo srityje yra negrų giminė Watusi, kuri garbina karves. Ten ne tik karvės laikomos šventais gyvuliais, bet pagal jas viskas kainojama.

Jeigu Watusi giminės vaikinas įsimyli mergaitę ir sumano ją vesti, tai jis į mergaitės namus nuveda dvi karves ir tuomet tėvai nebeturi teisės atsakyti. Vaikinas tuomet gali pasiimti iš tėvų tą dukterį, kuri jam patinka. Už vieną karvę, tėvai taip pat vaikinui negali atsakyti, bet jiems tuomet lieka teisė išleisti tą dukterį, kurią tėvai nori.

Būsi išmintingas, Žmonijai naudingas,
Žmogus nesekąs spaudos valstybei neatneš naudos.

Hartford Ave. Lunch
A. ŠVIRINAS, sav.
Geriausios rūšies likeris, vynas ir alus
Mūsų restaurane patiekiamas puikiausias maistas
Visados draugiška nuotaika, skubus ir geras patarnavimas.
36 Hartford Avenue, New Britain, Conn.
Tel.: 6639

SHAPOLAS ir VAIGINIS
Bar and Grill
★
Svetainė vestuvėms, puotoms ir kitokioms pramogoms
★
147 THAMES STREET, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 4-7613

Jonas Sutkaitis,
LAIKRODININKAS. sako:
Laikas ir erdvė — didžiausi žmogaus priešai. Bet, turėdamas gerą, teisingą laikrodį ir, naudodamas moderniškomis susisiekimo priemonėmis, žmogus įveikė savo priešus.
KULTŪRINGAS ŽMOGUS NEGALI GYVENTI BE LAIKRODŽIO
JONAS SUTKAITIS
449 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
Real Estate ir Insurance
Norite pirkti ar parduoti namą?
Gauti paskolą?
Apsidrausti?
— Kreipkitės:
B. J. SCHEGAUS
195 Grand Street
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EV. 7-1241

Viktoras Abečiunas
Lietuviški skilandžiai, dešros, bekonai ir kitokie geriausios rūšies produktai išvažiojami po visas Connecticut lietuvių kolonijas.
Reikalaukite šių tikrai gardžių ir gerų produktų pas savo vietinį bučerį.
385 Park Street, New Britain, Conn.
Tel.: 1481

The Logan Inn, Inc.
A. Mikalauskas, prez.
M. Stalonis, ižd.
RESTORANAS IR BARAS
Įvairiausi gėrimai
Pirmos rūšies maistas
Draugiška nuotaika
PRAŠOME:
3296 Atlantic Avenue
Brooklyn, N. Y.
Tel.: AP. 7-9674

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA
WCNW kilo
Pirmadieniais 8:30 v. v.
Ketvirtadieniais 7:00 v. v.
Šeštadieniais 6:30 v. v.
J. GINKUS, vedėjas
495 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-7143

Vienybės atstovas
SCRANTON, PA.
W. A. MEŠKŪNAS
132 W. Market St.

APDRAUDOS IR NUOSAVYBIŲ BIURAS
- Greitas ir saugus pinigų parūpinimas visokiems reikalams, o ypatingai perkantiems namus, ūkius ir įvairius biznius.
- Nuosavybių pardavimas ir administravimas. Dabar yra geriausais laikas pirktis namus. Vėliaus bus brangesni.
- Generalinė apdrauda. Per 20 metų turinti atstovybes geriausių apdraudos kompanijų, visokia apdrauda yra pilnai užtikrinta.
- Pašto skyrius. Visoki paštos reikalai galima atlikti. Patarimai apie susirašinėjimą su Lietuvoje esančais giminėmis.
- Pilietybės reikalais. Visiems dar nesantiems Amerikos piliečiais yra patartina pasirūpinti pilietybę gauti. Pagelbėsime.
- Notaras — tvirtinami visokie dokumentai, atliekami visokie reikalai, daromi vertimai ir sudaromi įvairūs dokumentai.
- Turizmo reikalais. Laivais, oru ir visokiomis kitomis susisiekimo premonėmis geriausiai aprupins ir patarnaus visiems.

A. S. TREČIOKO BIURAS
314 WALNUT STREET (Kampas Adams St.)
NEWARK, NEW JERSEY
Telefonai: Market 2-4867
Bigelow 2-1093

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
TEL. EVERGREEN 8-9770

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
660 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.
Notary Public. Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
423 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS. Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41—72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC TEL. NEWTON 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

A. RODZEVICZ
(RADZEVIČIUS)
TEL. STAGG 2-4409
402 METROPOLITAN AVE., BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-0787 Night. HAvemeyer 8-1158
JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y.
Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

VIENYBĖ
Established 1886
Published every Friday by
Lithuanian Press Corporation
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y
Telephone: EVergreen 4-7848

JUOZAS TYSLIAVA. Editor-in-Chief

Entered as Second Class Matter October 23 1907 at the Post Office at Brooklyn, New York. Under the Act of March 3, 1879

PRENUMERATA METAMS
Jungtinėse Valstybėse $3.00
Kituose kraštuose $3.50

Advertising rates on application

"ANTIS" AR TEISYBĖ?

Šią savaitę Švedijos spauda pranešė, kad vokiečiai paskutiniu laiku pradėjo labai palankiai kalbėti apie estus. Einama net iki to, kad Estijai šį pavasarį žadama duoti savarankiškumas, koks buvo prieš rusų okupaciją. Normalėse sąlygose toks pranašavimas mus džiugintų, tačiau dabar, kai kariaujančios valstybės naudoja visokias priemones vadiname "nersų kare," šitą pranašavimą reikia imti su geroka "duskos porcija".

Turėdami mintyje faktą, kad paskutiniu laiku vokiečiams nepergeriausiai sekasi visuose frontuose, įtariame, kad jie griebiasi bet kokių priemonių suklaidinti pavergtas tautas ir jų įmones išnaudoti.

Šitas vokiečių pažadėjimas duoti estams savarankiškumą atrodo įtartinas dėl daugelio priežasčių. Štai jos: 1 — Užėmę Baltijos valstybes vokiečiai pareiškė, kad joms galvoti apie bet kokią nepriklausomybę yra bergzdžia. 2 — Žinia apie "vokiečių gerus norus" ir "malones" estams, pasirodo kaip tik tuo metu kai vokiečiams rytų fronte nesiseka. 3 — Vokiečiai Baltijos valstybėse ieško ir įkalbinėja tų kraštų vyrus stoti į vokiečių kariuomenę. 4 — Pažadėjimas duoti Estijai nepriklausomybę ar savarankiškumą, kaip sako švedų laikraščiai, gali patraukti į vokiečių pusę tuos Baltijos valstybių žmones, kurie anksčiau rodė vokiečiams palankumo, manydami, kad jie iš tiems kraštams savarankiškai tvarkytis. 5 — Vokiečių pridengimas Estijos nepriklausomos valstybės toli gražu dar neįrodo, kad Estija bus nepriklausoma, nes dabar okupuotų valstybių ateitis priklauso nuo to kas karą laimės, o mes neabejojame, kad jį laimės demokratinių valstybių blokas, prie kurio ir mes priklausome. Be to, paskutiniu laiku iš gerai informuotų šaltinių praneša, kad Vokietijos nacių propagandos biuras pakeitė savo propagandos formą ir vietoj nuolatinių ir gerokai perdėtų pasigyrimų apie pasisekimus, dabar pradėjo beveik atvirai skųstis, kad nesiseka. Psichologijos ekspertai sako, kad visi nusiskundimai apie nepasisekimus yra vokiečių bandymas alijantų valstybėse sudaryti tokį įspūdį, kad Vokietija jau prilipo liepto galą ir nėra reikalo skubintis ginkluotis ir muštis. Kad per paskutinius tris mėnesius vokiečiams nesiseka, nėra jokios abejonės, tačiau tie nepasisekimai, anot kai kurių Amerikos politikų ir žinovų, nėra įrodymas, kad vokiečių galybė jau byra. Kai kurie Amerikos politikai dabartinius vokiečių nepasisekimus, nors ir laiko svarbiais alijantams, bet neturinčius nulemiančios reikšmės ir pataria visuomenei nesiskubinti reikšti dėl to perdaug entuziazmo.

Todėl reikia manyti, kad vokiečių paleisti gandai apie davimą Estijai nepriklausomybės šį pavasarį turi bendro su dabartine nacių propaganda.

LAIŠKAS IŠ WASHINGTONO

Pan Amerikos konferencija

Washingtono sluoksniuose labai susidomėję Pan Amerikos konferencija, kuri prasidėjo sausio 15 d. Rio de Janiero. Šitai konferencijai duodama labai didelės svarbos, nes ji yra pirma tokia konferencija karo metu. Pereitame kare Pan Amerikos konferencijos buvo nutrauktos.

Anot kai kurių, Pietų Amerikos žemynų valstybės veiks išvien prieš Ašies valstybes, ar ne. Tai, esą, tikras išbandymas Pan Amerikos valstybių vieningumo ir gerų kaimynų politikos pastovumo.

Ameikos valstybių vieningumui šiek tiek pakenkė japonų puolimai ir pasikėsinimai Tolimuose rytuose, todėl manoma, kad įvykdyti visišką Amerikos žemynų valstybių vieningumą bus nelengvas darbas.

Moterys kare

Amerikos sostinėje taip pat nemažai dėmesio atkreipė Amerikos moterų vaidmuo šiame kare. Kaip žinoma, Anglijoje moterys jau mobilizuojamos karui ir iš praktikos patirta, kad jos kare gali daugiau padaryti negu buvo manoma. Ten jos užima svarbias ir atsakingas vietas užfrontėje ir išsijuosusios dirba visokį darbą, kurį iki šiol atliko tik vyrai. Amerikoje dabar jau pradedama imti pavyzdis iš anglų ir manoma, kad reikalui esant ir čia bus galima moteris mobilizuoti įvairiems kariniams darbams ir tarnyboms. Kol kas tačiau reikalo nematoma, bet toliau, kas žino.

Atskira vadovybė

Jungtinėse Amerikos Valstybėse jau kuris laikas eina ginčai tarp tam tikrų sluoksnių dėl karo aviacijos vadovybės pertvarkymo. Viena grupė sako, kad karo aviacija turi turėti visai atskirą vadovybę, o kita, kad ne. Viena ir kita pusė gana logiškai įrodinėja savo argumento gerumą. Reikalas šiomis dienomis buvo net atsidūręs Senate, bet Senatas ji atidėjo kitam laikui.

Nenori keltis

Jau ankščiau buvo rašyta, kad iš Washingtono iškraustomos į kitus miestus kai kurios valdžios įstaigos, kurios nėra surištos su karu. Tokių istaigų jau iškelta ir, matyt, bus iškelta ir daugiau, nežiūrint, kad kai kurie Kongreso sluoksniai tam labai priešinosi.

Pramonės vadas

Viena iš didžiausių Amerikos problemų dabar yra neatidėliojant sutvarkyti karinę pramonę, kad ji kuotrumpiausiu laiku galėtų pagaminti kuodaugiausiai ginklų. Programa jau yra sutvarkyta ir jai vykdyti pavesta žymiam Chicagos biznieriui ir pramonės reikalų žinovui Nelsonui, kuris savarankiai tvarkys visą karinę pramonę. Nelsonui turbūt duodamos neribotos teisės tą programą vykdyti ir jis atsakingas tiktai prieš patį prezidentą. Dabar, esą, Amerikos karinės pramonės ratai pradės suktis pilnu greičiu.

Dėl produktų kainų

Prieš kurį laiką Senatas priėmė įstatymo projektą, kuris leidžia ūkininkams kelti savo produktų kainas 12 nuoš. daugiau 1909-1914 m. tų pačių produktų kainų, tačiau prezidentas pareiškė, kad šis įstatymas, jeigu bus Kongreso priimtas, neišvengiamai atneštų kraštui infliaciją. Esą, jeigu maisto produktų kainos kiltų, tai kiltų ir kitų gaminių, kiltų ir atlyginimas už darbą. Kylančios produktų kainos atneštų infliaciją, kas Amerikai nepageidaujama. Prezidentas davė suprasti, kad šį įstatymą, jeigu jis nebus pakeistas, gali vetuoti.

Graikijos karalius

Čia dabar kalbama, kad šiais metais į Washingtoną atvyksta Graikijos karalius Jurgis antrasis. Karalių kviečia Prezidentas Rooseveltas. Stebėtina, kad ši žinia pirmiausiai buvo perduota iš Anglijos, kur dabar Graikijos karalius gyvena. Kartu su karalium atvyks ir Graikijos vyriausybės nariai.

K.

KADA LAISVĖS IR VILNIES 'SLIAKIARIAI' ATSITEIS SU JUNGTINĖMIS VALSTYBĖMIS?

Kartus SLA prezidento Bagočiaus žodis Bimbai, Andriuliui, Mizarai, Ormanui, Prūseikai ir Taurui

Gerbiamasis

Lietuvos kariuomenės kurimo Amerikoje reikalu, Jūsų editorialas buvo labai geras, vietoje ir laiku.

Patariu netrukus pradėti raginti mūsų Bimbas ir Andriulius organizuoti raudonųjų Amerikos lietuvių divizijas.

Lojalūs Amerikos lietuviai tarnaus U. S . A. armijoj, marinuose ir laivyne. Mūsų vargas yra — kaip nusiplauti komunistų lietuvių tautai užtrauktą dėmę.

Pirmiausiai turėtų stoti Vabalai-Pruseikos ir Vidikai-Taurai, pirmojo pasaulinio karo "sliakeriai," kurie dar nėra atsiteisę su U.S.A. kaip Bergdoll ir jam panašūs atsiteisė. Jie turėtų tuojau verbuoti bent 300 mums žinomų Laisvės ir Vilnies suvadžiotų "bendrakeleivių," sliakerių. Su jais turėtų tuojau eiti į tą "raudonąją diviziją" visi tie smarkuoliai, kuriuos Bimba, Mizara, Ormanas ir jų bendradarbiai siuntė į Washingtoną prezidento Roosevelto Baltų Namų pikietuoti, tuo metu kai jų "dvasiškas vadas" Stalinas broliavosi su Hitleriu.

Kada jie tai padarys, mes lojalūs lietuvių gimimo ir kilmės Amerikos piliečiai žinosime, kad jie nors dalinai "atpakutavojo" už savo kvailystes ir Amerikos lietuviams užtrauktą sarmatą. Kol nebus padaryta, mes juos laikysime lietuvių tautos benkartais ir Amerikos "penktakojais". Jų veidmainystės ir liežiuvių gabumai nesuvedžios nei Amerikos lietuvių, nei Jungtinių Valstybių valdžios pareigūnų.

Su geriausiais linkėjimais,
Jūsų,
F. J. Bagočius,
SLA Prezidentas.

Washingtono sluoksniuose manoma, kad nors vokiečių padėtis dabar žymiai pablogėjusi, tačiau nacių propagandos biurai stengiasi sudaryti įspudžio, kad padėtis daug blogenė, negu ji ištikrųjų yra.

Taigi, šiandien gyvenant tokiame nepaprastam propagandos laikotarpyje, bet kokius nacių tariamus pižadus reikia imti, kaip "antis". K.

IR SKOTIJOS LIETUVIAI SUSIDOMĖJO LIETUVIŲ BATALIJONO FORMAVIMU

Apie lietuvių kariuomenės batalijono formavimą lietuviai kalba ne tik Kanadoje ir Jungtinėse Amerikos Valstybėse, bet ir Didžioje Britanijoje. Jungtinėse Valstybėse, atrodo, tokio batalijono organizavimas nebus galimas. Ar Kanadoje ir Anglijoje tas galima ar ne, sunku pasakyti. Tuo klausimu Skotijoje leidžiamas lietuvių laikraštis Išeivių Draugas rašo:

"Visoje D. Britanijoj, įimant Skotiją, bus per 10,000 lietuvių. Lietuvių vyrai, čia gimusieji jaunuoliai, tarnauja anglų kariuomenėje. Kiek spėjama, Angliją gina daugiau tūkstantis lietuvių karių. Bet jie visi labai išsiskirstę. Tarnauja skirtingose daylse. Vienas apie kitą mažai ką žino. Parvykstantieji pas tėvus atostogų kelia klausimą, ar būtų galima lietuviams sudaryti savo atskirą batalioną. Atrodo, kad būtų sunku kas panašaus padaryti, nes tautiniais pagrindais sudarytų kariuomenės dalių tarp Anglijos piliečių rodos, nėra. Net Kanadiečiai nesiskirsto pagal tautą. Prancūzai ir anglai ir kiti tarnauja tose pat kariuomenės dalyse. Atsirastų galimybė, jei kuris nors žymus anglas karys įtikintų vyriausybę padaryti tautines kariuomenėje karių vienetas, arba, jei Kanadoje pradėtų formuotis Lietuvių Batalionas ar Pulkas ir leistų Anglijoje gimusiems lietuviams į jį stoti. Bet ir dabar lietuviai kariai D. Britanijos kariuomenėje yra gerbiami, nes beveik kiekvienas lietuvis moka 2 ar 3 kalbas."

Poezija

Kazys Kunca

Brolau arimų!

Tu basas išbraidei rugienas
Kaip tie įtužę audrų vėjai.
Pūslėtom rankom tu per dienas
Gimtąją žemę glamonėjai.

Tu prakaitu šlakstei arimą...
Akim vedžiojai laukų plotą...
Kur gelsvi uosiai rudens rymo
Paliai pirkelę samanotą.

Tau artimi didvyrių kryžiai
Po gimtą žemę išbarstyti...
Ir tie juodieji laukų dryžiai
Vargų vagelėm išvartyti.

Didingas, tu brolau, arimų,
Tartum paminklas iš granito...
Oi daug tokių po kryžiais rymo ..
Garbingai jie už laisvę krito!

ŽIŪRKĖS ĮKURTUVĖS

VIII.

Į virėjos labą rytą
Tarus žodį vieną kitą
Žiurkė sėdos, atsiduso...
— Šiandien daug turėsi triūso,
Mylimoji mano sese —
Atsikosėjo ir tęse —
Tokių dar nebuvo vaišių.
Minkyk begalę ragaišių
Ir su kmynais ir be kmynų...
Aš sakiau, kad tau pripiltų
Pilnutėlę geldą miltų...
Pasistenk užmęsti misą —
Neskubėk, nes tai ne visa...

IX.

— Ko, sesute, nepakaktų,
Tu papildysi be raktų...
Tikros žiurkės turi nosį,
Tad ko stinga suieškosi...
Kaip žinai—be slenkščio durys...
O už durų riogso sūris...
Rasi ten ir žemą piestą,
Kur tarnaitė slepia sviestą...
Aš ji griaužiau, bet dar liko...
— Cit! — Virėja čia suriko —
— Ar girdėjai?—Katės murkia!
Žiurkė žvilgteria į žiurkę —
Naujas stogas — baubas senas,
Žiurkužėle, tau vaidenas!

X.

— Tu girdėjai katant vištą —
Bet prie reikalo ji grįžta...
— Kad praleistų puotą gerą
Mielas svečias juoktis dera...
Šiam turiu aš linksmą mintį.
Butent, reikia pagaminti —
Ko dar niekas čia nematė —
Iš tešlos lipdytą katę...
Ar mokėsi pamažėle
Pagaminti tokią lėlę —
Duonos stuobą, duonos žandą,
Tą, kuris daugiau nekanda?
Čia ją perkerta virėja —
— Tavo juokas audrą sėja...

XI.

— Jei man tarti žodį leista —
Juoktis taip gal būtų keista...
Tas ką katės sykį vijo,
Jau katės šešėlio bijo...
Šeimininkė, aš dar drįsiu —
— Aš už visą atsakysiu!
Šeimininkė jai atkirto
Žodžiais skambo pikto, tvirto
Ir aprimus vėliai tęsė:
—Kur nelinksma, musės dvesia..

XII.

— Veik, kaip mano sumanyta...
Aš turiu dar daiktą kitą,
Kas panoro draugą kviesti,
Turi pirm namus apšviesti...
— Visa bernas jau padarė —
Jai į tai virėja taria —
Man pasiuntus uoslų tarną,
Nors ten biaurios katės narna,
Tris žvakigalius jis rado,
Bet iš gobio, ar iš bado,
Vieną griždamas prarijo
Ir bausmės bėdulis bijo —
Bet švečių bus daug vienakių,
Tad užteks ir dviejų žvakių...

XIII.

— Kas man rupi visą dieną...
Juk svirplys tevalgo pieną,
Duok jam lašą, kad nemigtų,
Svečią kanklėmis sutiktų,
Džinguliuotų iki galo
Kol svečiai sėdės už stalo...
— Aš jau širyt jį įspėjau...
— Bimbė du, kai aš tekėjau...
— Bet kas buvo...
Jau praslinko!
Aš pati be šeimininko —
Žiurkė tuoj virėjai tarė
Ir nuo savęs kažką varė.
O virėja spaudė žandus,
Lyg sapne giliai nuskendus,
Nes ji matomai pamiršo,
Kas ją vedė, kas ją piršo...

XIV.

— Na, tai visa išsivystė...
Grįžk į savo karalystę...
— Ten jau visa verda, žiba,
Tik neaišku su tarnyba...
Truksta vieno pakaliko —
Štai, kas vakar atsitiko:
Vienas jų pabūgo žirgo
Ir iš išgąsčio apsirgo —
Viduriais — kliedėjo, raitės...
Apsiliuobs ir dvi tarnaitės...
Jų nagai perdaug apsukrūs,
Limpa žąstaukiai ir cukrus...
Bet ir šiaip jos vaikos vėjo —
Ir virėja čia išėjo...

XV.

Šeimininkei gi panoro
Žemės kvapo, laisvo oro
Ir vagčia pro vaišių indus,
Iš drėgnos olos išlindus.
Kopia ji į žalią kupstą...
Daug ko širdžiai jos parūpsta—
Ten ją vargo širšės gilia,
Čia ji stebi žemę tylią,
Kur laukai ir kitos vietos,
Saulės aukso dar užlietos,
Kaip audimas margas klojas...
Šildo žemė vargšės kojas
Ir ištiesus žalią šaką,
Dengia eglė žiurkės taką,
Tarsi laimina žemelę,
Kur lieknutės žolės želia...

XVI.

Ir drąsiau pakėlus galvą,
Stebi ji ir tylią kalvą
Po beveik giedria padange,
Kur, kaip jūroj, išsirangė
Baltos gulbės, debesėliai...
Glosto žemę jų šešėliai,
O gulbelės, o jos pačios,
Kaip laivelio burės stačios,
Slenka, plaukia vis į tolį
Ir apleidžia žemės molį,
O kartu ir žiurkės barą—
Kas jas veda? Kas jas varo?

XVII.

Reginys jau buvo retas —
Bet į olą grįžti metas...
Ten, ji spėja, visa kruta,
Ten tarnaitės trina, skuta...
Greit jau metas stalą dengti,
O paskui ir apsirengti...
—Toks jau, žiurke, burtas tavo!
Čia ją nerimas pagavo...
Ji lyg tamsų graudi jaučia,
Lyg ne savo smakras, plaučiai...
Čia per erdva, ten per siaura,
Nors tu čia per naktį kiaurą
Nesiliausi trynus nosį,
Kas geriau, nesugalvosi...

XVIII.

Ir ji stojas, ir vis stiebias,
Tempia savo strėnas riebias,
Nori daug daugiau stebėti,
Ne vien jaują, ne vien klėtį...
Ir pailsus vėl ji spėja,
Kad ir jos laikai blogėja,
Kad jau kaba koks pavojus...
—Šiandien—šiandien. Ryt—rytojus!
Tamsios akys jo tespinksi—
Bus, kas bus! Nepasirinksi —
Žiurkė taip beveik sušuko
Ir riščia į urvą spruko...

XIX.

Čia ji randa darbo galą —
Stovi užkandžiai ant stalo,
Kur rikiuojasi dvieiliai
Aukso lekštės, šaukštai, peiliai,
Taurės, samčiai ir ąsočiai
Valgys, gers svečiai lig sočiai!
Ant—meduičių pilnos kraitės!
Ant, dar velka dvi tarnaitės
Riešutų džiovintų maišą,
Ir jurginiais stalą kaišo,
Deda rūtų, barsto mėtų,
Jeng visa ola kvepėtų...

XX.

Žiurkė tyliai žvalgo rūmus...
Čia pasukus, ten pastūmus,
Sako tarnui—bėk į klėtį,
Reikia dar šviesos pridėti...
Va, kai linksmos žlibos akys
Varva, žiba lajaus žvakės
Ir nuo jų—tarnų šešėliai
Šokinėja kaip pašėlę—
Ve, žiūrėk—Paunksnės penkios
Tįsta, menksta, stiebias, lenkias,
Lieknas vyras daro klyvas —
Ir be vaišių urvas gyvas!
Čia žiurkutė pasitraukė,
Nes jos kitas darbas laukia,
Ir šio darbo didis vaisius —
Še, ji grįžta apsitaisius.

Jurgis Baltrušaitis.

Hruševskio "Ukrainos istorijos" apžvalga

Rašo adv. K. R. Jurgėla, LL.B., LL. M.

Neseniai Yale universiteto spaustuvė išleido, Tautinio Ukrainiečių Susivienijimo lėšomis, velionies Michailos Hruševskio "Ukrainos Istorijos" angliškąjį vertimą-santrauką su prof. Jurgio Vernadskio įvadu ir dr. Luko Myšuhos parašytu priedu. Leidinį redagavo prof. O. J. Frederiksen. Kaina $4.

Didžiųjų migracijų kryžkelėje esančios tautos tragiškoji istorija gelbsti suprasti daugelį mūsų pačių istorijos klausimų. Mes suprantame ukrainiečių pastangas daug geriau, kaip kiti Ukrainos kaimynai. Mes palaikome glaudžius ryšius su ukrainiečiais.

Mūsų draugų pastangos, neseniai pagyvintos, supažindinti angliškai skaitančiąją visuomenę su ukrainiečių problemomis, yra tikrai sveikintinos. Pastarųjų metų radoje pasirodė net keli svarbūs veikalai anglų kalba.

Apžvelgiant šį Hruševskio veikalo pomirtinį angliškąjį leidinį, tenka jį priimti, kaipo autoritetą. Bet kurios tautos istoriją tenka vertinti iš tos tautos požiūrio, ir todėl turime praleisti kai kurias pastabas, mūsų požiūrių nesmagias.

Betgi šis apžvalgininkas jaučiasi, kad redakcinė komisija galėjo geriau pasielgti, o ne tiktai atidžiai išversti senojo veikalo tekstą. Galima buvo pakeisti ir papildyti velionies autoriaus veikalą, — 1904 metų laidą ir 1911 metų angliškąjį vertimą. Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos istorijos studijos daug pažangos padarė ir, išvystė naujoviški praeities vertimai.

Autorius, kilęs iš Rytų Ukrainos, visą gyvenimą laikėsi kai kurių prietarų, įgytų rusiškoje mokykloje ir pagilintų neišvengiamuose susiduriamuose su lenkiškąja opozicija. Jo radikališkos ekonominės pažiūros taipgi atspindi ištisoje knygoje.

Angliškoje laidoje stengtasi perduoti ukrainišką vardų ištarimą. Lietuviškiems vardams paskolinta rusiškoji rašyba, pav. Mendovg, Olgerd, Koriat, Yagello, Vitovt, Skobeiko, Yoishelk, Vid. Vienu atvėju pastebima keista lenkiškoji įtaka, pav. Gedymin. Kitais atvėjais vardai suukraininti, k. a. Hashtovt, Skirhailo, Svitrihailo. Įdomu, kad lietuviškasis Žygimantas, lenkams pažįstamas kaipo Zygmunt ir "movoju ruskoju" kaipo Žikgimont, vadinamas Sigismund.

Hruševskio prietaras prieš Bažnyčių Uniją ryškiai parodomas. Autorius pasekė rusų istorikus, kurie negalėjo dovanoti Vytautui jo varžybų su Maskva dėl metropolito sostinės ir visai neteisingai jam prikišo priešingumą "rusiškai" bažnyčiai. Nieko neužsiminta apie rimtas Vytauto pastangas savo valstybės politinę nepriklausomybę papildyti autonominėmis Lietuvos bažnytinėmis provincijomis, tiek katalikų kaip ir stačiatikių, nepriklausomomis nuo Gniezno, Rygos ir Maskvos Hruševskis užsimerkia prieš simoniją ir korupciją Bizantijoje ir Maskvoje, bet yra greitas pritrišti saumyliškus interesus tiems vyskupams, kurie buvo draugingi Unijai. Jis nepajėgia suprasti, kad Vytautas, didysis tolerantas tikybiniuose reikaluose ir draugavęs su husitais ir totoriais, rūpinosi savo žemės ir valdinius susieti vienon glaudžion valstybėn.

Taipgi Hruševskis apvilia skaitytoją tuo, kad pav. nupasakoja Žygimanto nužudymo baisias smulkmenas, bet nepamini tikrai momentališkų įvykių valdant didžiausiam visų laikų lietuviui, pav., apie didžiuosius Vytauto nuopelnus naudingai Ukrainos kolonizacijai.

Autorius nesuprato tikrų santykių tarp Lenkijos ir Lietuvos. Krėvės Uniją jis apibudino kaipo "nuolatiniai inkorporavusią Lietuvą į tą valstybę" (129 psl.) "Milžiniškoji didžioji Lietuvos kunigaikštija dabar liovėsi gyvavusi kaipo nepriklausoma valstybė, ir visos svetimos jai priklaususios žemės tapo Lenkijos dalimi" (130 psl.). Ši tradicinė lenkiška pažiūra jau nustojo orumo. Mes žinome, pasiremdami vėliausiais tyrinėjimais, kad Lietuva nesiliovė gyvavusi kaipo atskira valstybė netgi po Liublino Unijos.

130-e psl. autorius leido įsiskverbti šiai neatsargiai pastabai: "Vytautas dabar apsiskelbė save Didžiuoju Lietuvos Kunigaikščiu ir ruošėsi kitam karui prieš Jogailą. Tuo tarpu, Vytautas iššygiavo karan prieš totorius ir Varsklos kautynėse 1399 m. buvo smarkiai sumuštas'.'

Klaidinanti pastaba įsibriovė tam pačiam puslapy: "... Vytautas, kuris iš savo pusės pripažino Jogailos ir jo įpėdinių teises į **Lenkijos** sostą".

Centralinės valdžios sutelkimas, ir vietinių Algirdaičių perkėlimas, aiškinamas kaipo stačiatikių priespaudos politiką, nors krislelis tiesos įskaitomas iš šios pastabos: "Šios plačios provincijos gyveno nepriklausomą politišką gyvenimą ir jautė mažai ryšių su Lietuva" (131 psl.).

124 psl. sakoma, kad "jokio pykčio prieš lietuvius nebuvo". 131 psl.: "...vietiniai bajorai valdė kraštą seniausiais įstatymais, ir todėl masėms nebuvo geriau kaip ankščiau; betgi tautinė kultūra, iš kitos pusės, nebuvo slėgiama, ir ukrainiečiai naudojosi teise savo kalbai ir literatūrai, taipgi susirinkimų laisve, gi lietuviai kunigaikščiai netgi darė viską ką galėdami remti stačiatikių bažnyčią".

Palyginkime tai su 133 psl.: "Nei Jogaila, nei Vytautas nepersekiojo stačiatikių Lietuvoje taip šiurkščiai, kaip Ukrainoje, betgi ir ten (Lietuvoje) ant jų uždėta daug suvaržymų".: "...spaudžiami Baltgudijos ir Ukrainos stačiatikiai kunigaikščiai ir bajorija". 136 psl.: "...lietuviai bajorai, pripratę Vytauto laikais laikyti ukrainiečius ir baltgudžius visiškoje priespaudoje...".

Vytautinė-Žygimantinė politika — Algirdiečių iškėlimas iš strategiškų vietų ir pakeitimas ištikimais bajorais, ir gausmingos lietuviškos bajorijos sukūrimas — mūsų istorikų yra aiškinama kaipo viena frazė kovoje už valdžios sutelkimą centre ir prieš toli nuėjusį Algirdiečių surusėjimą. Be to, Horodlės Aktas, siūlęs pirmenybių katalikybės išpažintojams. buvo taikomas ir vykdomas tiktai tikroje Lietuvoje ir nelietė Ukrainos, kam tradicinė lietuviška politika "Negriauk nieko seno ir neįvesk nieko naujo" buvo tęsiama. Vytauto politika privedė prie valdžios suvienijimo ir pripažinimo dviejų Lietuvos valstybės elementų: katalikų rasinių lietuvių ir stačiatikių rasinių "rusų".

Tyrinėjimų atsilikimas matomas dažniau: "...didžiuma didžiosios Lietuvos kunigaikštijos tuo laiku sudarė ukrainiečių žemė" (139 psl.). "Lietuvių bajorija... ignoravo gyventojų didžiumos — ukrainiečių ir baltgudžių — norus..." (139 psl.).

Netgi lenkų istorikai, k. a. J. Jakubowski (Mapa Wielkiego Ksienstwa litewskiego w pol. XVI w.—1928 m.; Studya nad stosunkami narodowościowemi na Litwie przed Unię Lubelską — 1912 m.) ir O. Haleckі (Litva w świetle najdawniejszej księzi metryki 1922 m.) pripažįsta, kad nors "Rusės" žemės Didž. Lietuvos Kunigaikštijoje atrodė didelės žemėlapy, betgi jos buvo retai apgyventos ir apėmė didžiasias Pripetės pelkes. Etnografinė Lietuva buvo tirščiau apgyventa ir reiškė daugiau politinio intensingumo. "Rusės" kraštas buvo gyventojais gausingas Volinėje ir Podolėje, betgi Dniepro vidurupio sritis buvo retai apgyventa ir sodybos nesiekė toli tos upės kairiame šone ir į pietus. (I. Pfitaner, Grossfuerset Witold von Lithaunen als Staatsmann, 1930 m.).

16-jo amžiaus kariuomenės rejestrai ("popisy"), dar prieš Kijevo, Volinės ir Podolės aneksiją 1569 m., parodo, kad tikroji Lietuva sukeldavo daugiau kaip pusę ginkluotų pajėgų ir sumokėdavo didesnę pusę mokesčių.

Lenkijai užgrobiant Ukrainos žemes, stačiatikių bajorija buvo visiškai "lietuviška" valstybiniam susipratime, — stačiatikiai buvo patriotai "panstva nešeho, Vielikoho Kniazstva Litovskoho", kame jie naudojosi visiška lygybe kaipo "Litva, Rus i Žomoit" ir faktinai, ir pagal Lietuvos Statuto nuostatus. Visos apskritys dalyvavo "statuvos popravos" darbuose ir, skiriant statuto pataisymo komisijas, Lietuvos "Sojm Valnyj" numatė penkis asmenis "Zakonu Rimskoho" penkis " osob Zakonu Hvečeskoho".

Tolimiausi ukrainiški "pavietai" gyveno tą patį politišką ir socialinį gyvenimą, kaip jų "bratija naša, šliachetnyj narod" Lietuvoje ir Žemaitijoje. Lietuvos visuotinojo seimo Vilniuje 1563 m. orumu, Žygimanto-Augusto "privilėjus" galutinai patvirtino, seniai įsigalėjusią lygybę katalikų ir stačiatikių "brolijų" skiriant į valstybinę tarnybą: "jak Litivskoho, tak i Ruskoho narodu, odno by byli viery chrestijanskoje" (Archivum Komisyi Pravn., VII, pp. 290-300).

Kaip I. I. Lappo sako: Valstybinis susipratimas stiprėjo ir buvo visiškai pilnas 16-tame amžiuje. Pojūtis augo stipryn bendrai ginant valstybę nuo Maskvos ir nuo lenkų pretenzijų, per bendradarbavimą seimuose, bajoriškame judėjime "lietuviškoje valstybėje". "(1588 m. Lietuvos Statutas, I c., I d. 21 psl. J. Jakubowski ir vėlesnieji rašytojai pripažįsta, kad Rusės stačiatikiškoji "liaudis" ("narod") buvo stipri lietuviškame patriotingume 16-me šimtm. ir nelinko prie Maskvos.

Universalai ir "privilėjai" išeidavo iš Valstybės Kanceliarijos į visas apskritis vienodai ir oficialė kalba tebuvo "jezyk ruskij," — apie kurią daug ginčijasi naujieji rusų, baltgudžių, ukrainiečių ir čekų rašytojai. Hruševskis tą kalbą vadino ukrainiška, gi St. Borisenok, prieštarauja: "A jaki ž dovodi? Lehko zaminiti termin 'ruski' na 'ukrainski'.".

Nuo Vytauto laikų, ir 16-me šimtmety, terminas "Vkraina" buvo taipgi taikomas Smolensko ir kitoms pasienio žemėms. Valstybinių raštų kalba, "jezyk ruskij", laipsniškai išsivystė iš kažko panašaus į bažnytinę slavišką kalbą, į tokią, kurią Maskoje vadindavo "litovskij jazyk" tai buvo literaturinė kalba, o ne bet kurios rusiškos Lietuvos žemių dalies gyvasis dialektas.

P. P. Viaziemskij leidiny "Otčiot o dietelnosti Obščestva Liubitelej Drevnej Pismiennosti" už 1877 m. atpasakoja sekantį pasikalbėjimą, kuris įvyko Maskvoje 1627 m. tarp Lavrentijaus Zizanijaus ir kunigaikščio Čerkaskio apie Zizanijaus katechizmą. Čerkasskij teiravosi: "Po litovskomu že jazyku kak vy govoritie — sobra? Zizanijus atsakė: "Tož i po litovskomu jazyku — sobra". Čerkasskij po to klausė: "A izvedie — kak?" Zizanijus atsiliepė: "I izvedie — po našemu".

Lappo savo kapitaliniame veikale, "1588 m. Lietuvos Statutas" (Kaunas, 1935-7 mm.) nurodė kelias Hruševskio klaidas. Pav., jis, kaip ir S. A. Beršadskis, manė, kad Trečiąjį Lietuvos Statutą patvirtino 1588 metų Vainikavimo Seimas, ir kad Žygimanto III raštas, datuotas 1588 m. vasario 1 d, buvo to seimo lietuviškos "konstitucijos" (protokolo nutarimų santrauka). Jis taipgi klydo apie to Statuto laidų skaičių, savo "Zapiski Naukovoho Tovaristva im. ševčenka" IV t.

Mykolas Glinskis (Mihailo Hlinsky), kuris tiek daug nuskriaudė ir nusilpnino savo šalį, praeity tiek daug garbės jam suteikusią, šioje knygoje vaizduojamas kaipo tariamas "Ukrainos" patriotas ir stačiatikių teisių gynėjas. Lietuvai iš kitos pusės, tebebrangina atminimą kunigaikščio Konstantino Ostrožskio, didžiojo ukrainiečio, kurio garbei žymiausioji Lietuvos šventovė, Vilniaus Mergelės bažnyčia pavadinta Aušros Vartais (Ostra Brama, sutrumpinta iš "Ostrožskaja Brama").

Lietuviui skaitytojui daugiausiai pamokinanti veikalo dalis yra paskutinis skyrius apie šių laikų Ukrainą ir nepaprastai gabiai atvaizduota ukrainiečių atgimimo istorija, — apie ką mes taip mažai žinome. Apie Bohdano Chmelnickio asmenį besisukusių įvykių istorija ir įvertinimas, ir Kazokų Valstybės agoniją, supažindina mus su kita mažai suprantama istorijos sritimi.

Galbūt permažai buvo apsistota ant Ukrainos istorijos lietuviškojo laikotarpio. kuris sukūrė pamatus būsimajai ukrainiečių ir rusų literatūrai ir išsaugojo, išvystė "Rusės" kultūrą, tuo tarpu kai išdavikiškoje Maskvoje viešpatavo tamsybė ir ignoracija. Ukrainiečių rašytojai daug pelnytų, pasiskaitę brolių Mamoničių spaustuvės Vilniaus istoriją, — ta spaustuvė turėjo daug nuopelnų stačiatikių pasauliui (Lappo "1588 m. Lietuvos Statutas," 1 t., 2 d.).

Žinoma, visos šios pastabos yra smulkmenos ir neturėtų mažinti veikalo vertės ir svarbos. Aš tik mėginau lietuvišką požiūrį priminti.

Baigdamas, sveikinu Ukrainiečių Tautinį Susivienijimą su šio vertingo veikalo išleidimu, kaip tik laiku. Tikiu, kad ukrainiečių kova už pelnyta nepriklausomybę pasibaigs laimėjimu, ir kad dar sykį laisvi Lietuvos ir Ukrains gyventojai galės atnaujinti bendradarbiavimą taikoje ir draugingume, laisvi nuo rusiškų, lenkiškų ir vokiškų pavergimo užmačių.

TMD GYVUOJA 45 METUS

1941 metais Tėvynės Mylėtojų Draugija užbaigė savo 45 gyvavimo ir veikimo metą.

Kiek per tą laiką išleido ir išdalino knygų savo nariams ir bendrai lietuviams, tiesiog ji užsitarnauja didelės visuomenės pagarbos.

TMD gimė 1896 metais, keletui gerų tėvynainių sumanius įsteigti draugiją, kuri leis ir platins knygas Lietuvoje ir savo narių tarpe Amerikoje.

Su įvairiais nusilpimais ir stipriais savo gyvavimo laikotarpiais TMD išleido arba nupirko ir išdalino savo nariams jau 40 įvairaus turinio knygų.

Vienas didžiausių šios draugijs nuopelnų yra išleidimas dr. Vinco Kudirkos Raštų šešių tomų, kurie šiandien laikomi brangiu leidiniu ir mažai kur gaunami.

Pastarus kelis metus TMD teikė savo nariams įvairias geras knygas leistas Lietuvoje, tas davė progos Lietuvos rašytojų veikalams paplisti Amerikos lietuvių tarpe.

Dabar, Lietuvai laikinai atitekus svetimų okupacijon, TMD valdyba rupinasi tęsti savo darbą teikdama knygas galimas gauti Amerikoje.

Užsimokėjusiems už 1941 m. ir dabar mokantiems nariams valdyba gavo vieną patį vėliausią Amerikoje išleistą istorinį veikalą, ALPIS, Kęstučio Išlaisvintojas, iš tų garsių Lietuvos didžių kunigaikščių Kęstučio, Algirdo ir Vytauto laikų. Ši istorinė apysaka yra viena iš didesnių knygų ką kada TMD savo nariams davė, nes yra 288 pusl. didumo, iliustruota. Ją gaus kiekvienas TMD narys mokėdamas po $1 metams.

Kuopos ir pavieniai TMD nariai ją gauna už 1941 metus, kurie yra užsimokėję.

Mokestis į TMD siųskite ir knygų reikalaukite rašydami:

M. Kasparaitis, sekr.
1827 Linden, ave. Racine, Wic

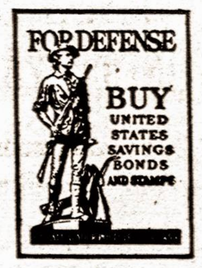

Margumynai

DVYLIKTOJO AMŽIAUS MEILĖS KODEKSAS

Vienoje senoje XII-to amžiaus knygoje yra įdomūs patarimai apie meilę, kuriuos galima pavadinti "XII-jo amžiaus meilės kodeksu". Turi tokius "prisakymus".

I — Kas nemoka gerbti, nemoka mylėti.

II — Niekas neprivalo daleisti sau dvi meiles.

III — Našlės ir našliai neprivalo ieškoti naujos meilės.

IV — Prievartos meilė neturi skonio.

V — Nemylėk moters, kuri tau sudarytų gėdą paėmus ją sau už žmoną.

VI — Tikroji meilė atsižvelgia į nieką daugiau, kaip tikrai būti mylimu.

VII — Labai didelis pasisekimas meilėje mažina visą didiją meilės grožį.

VIII — Jaunų žmonių vedybos visuomet laimingesnės.

IX — Kiekvienas asmuo trokšta būti keno nors mylimu paslaptinga, nekalta (platoniška) meile.

X — Meilė dažnai pasireiškia priekaištais ir pavydulia-vimais.

XI — Nelaimingiausios moterys yra tos, kurios savo vedybinį gyvenimą ir meilę paremia paslaptimis ir melu. Sykį atidengtos paslaptys išduoda planus, gi melas pažemina ir nuvertina moterį iki menkystės.

XII — Kadangi meilė yra dvasinis objektas, todėl tikra didele meile gali mylėti tiktai ideališki žmonės, bet ne egoistai.

XIII — Tiktai asilai, norėdami būti mylimais ar gerbiamais, didžiuojasi savo turtingumu: rodo savo puošnumą, sutaupas bankose, kalba apie pajamas, skaičiuoja savo nuosavybes, kalba apie dorovę ir niekina kitus.

XIV — Didžiausiu egoizmu pasižymi mažo ūgio vyrai ir moterys, jie nuolat ieško laiptų kopimui į viršų, kad susilyginti su kitais, bet labai retai būna kieno nors nuoširdžiai mylimi ir gerbiami, dėl savo nežmoniško pavyduliavimo ir intrigų gausumo.

XV — Nemylėk nepastovios moters, nes ji bus nepastovi ir meilėje.

XVI — Jei moteris, kurią tu simpatizuoji yra ką nors jau apvylusi, būk atsargus: greičiausia ji apvils ir tave.

XVII — Jei manai vesti, žiūrėk savo mylimosios ar mylimo tėvų istoriją, kad žinotumei kas yra buvę: dori ir sveiki žmonės, ar dvasiniai pamišėliai, ištvirkėliai ir fiziniai paliegėliai.

XVIII — Vesdamas labai dabok, kad tavosios ar tavojo išsilavinimas ir dvasiniai palinkimai atitiktų tavąjai.

XIX — Nevesk gobščios moters, nes ji savo dorovę gali pakeisti medžiaga: už turtą ji viską atiduos.

XX — Labai stebėk, kad tavo būsimoji nebūtų isterikė ir šiurkšti ne vien su svetimais, bet ir su savaisiais.

Tie prisakymai ir šių dienų žmonėms dar naudingi žinoti.

J. J. Lazdauskas.

SKAITYKITE IR KITIEMS PATARKITE SKAITYTI VIENYBĘ

Argentinos lietuvaitės mokytojos

Argentinos švietimo ministerija reikalaujamą mokslo cenzą prieš porą metų įsigijo panelė Tuskaitė iš Buens Aires.

Pernai pedagogijos mokslą baigė dar trys Argentinos lietuvaitės: panelė Mikėneitė iš Comodoro Rivadavia ir berisietės — Kemešytė ir Rymavičiūtė.

Šiais metais jau keliolika lietuvaičių baigs pradžios mokyklų mokyklas, suteikiančias pradžios mokytojų teises.

Nėra maršalų

Argentinos Aukščiausias Konstitucijos Suvažiavimas 1813 m. kovo 5d. nutarė, jog Argentinos kariuomenėje negali būti aukštesnio 1—nio, kaip brigados generolas. Ir todėl Argentinos kariuomenė nebeturi maršalų, kurių įsigijo "proletariškos" kariuomenės.

Per Alpių kalnus

Pirmas, kuris lėktuvu perlėkė Alpių kalnus buvo ne europietis, bet Peru aviatorius Jurgis Chavez, kuris juos perlėkė 1910 m. rugsėjo 23 d., bet buvo priverstas nusileisti netoli Domodossola. Lėktuvas sudužo, aviatorius sunkiai susižeidė ir netrukus mirė.

Ponas ir draugas

Kilus Prancūzijos Didžiajai Revoliucijai, pradedant nuo 1789 m. visi prancūzai pradėjo vienas kitą vadinti "piliečiu" ir "ponas", dargi "tamsta" ar "jūs" skaitėsi kontrarevoliucine dvasia.

Silkė ir stikliukas

Silkės, kurias kiti valgo vien taip sakant "apetito pakėlimui" turi labai daug maistingų dalių ir gali pavaduoti galvijieną. Ne veltui visi stiklelio mėgėjai noriai užsikanda silkės ir būna po to ne tik linksmi, bet ir sotūs.

Nieko naujo

Mayai Centralinės Amerikos indėnai, kadaise turėjo savo imperiją, jau 235 metus prieš Kristų buvo labai toli pažengę astronomijoje ir kaip tvirtina archeologas Blim, Carnegie instituto narys, mayai turėjo dargi ekstra astronomijos stotis.

Romos aruodas

Sicilijos sala, kurią taip smarkiai bombarduoja anglai, senovėje vadinosi Trinacria (Trikampė sala) arba Sicania. Ją skiria nuo Italijos vos 2 mylių sąsiauris, gi nuo Afrikos 75 mylių sąsiauris. Romos imperijos laikais Sicilijos salos javais maitinosi visas Italijos pusiausalis ir vadinosi Romos aruodu.

Jose de San Martin

Jose de San Martin kūnas buvo Buenos Aires miestan iš Prancūzijos atgabentas karo laivu "Villarino," kuriam vadovavo Ceferino Ramierz ir pats laivas buvo pirktas Europoje.

IŠ ANSONIJOS LIETUVIŲ VEIKIMO

ANSONIA, Conn. — Štai ir naujieji metai. Ką jie mums žada, sunku pasakyti. Ką pergyvenom, tą žinom. Anksčiau lietuvius labai rūpino mūsų senosios tėvynės Lietuvos likimas. Ją žiauriai kankino diktatorius, dabar kitas. Prie šių liūdnų įvykių dar prisidėjo Japonijos žiaurus užpuolimas ant mūsų naujos tėvynės ir pirmas nekaltas žmonių kraujas pralietas gruodžio 7 d. Pearl Harbor. Mūsų šalis dabar, kiek gali ginkluojasi ir didina kariuomenę. Kalbant apie kariuomenę reikia pasakyti, kad tarp kitų daug ir lietuvių savo sūnus išlydėjo tarnauti Dėdei Samui. Nors daugelis susijaudinę kalba apie šiuos įvykius, bet su pasitikėjimu žiūri į ateitį.

Naujų metų sutikimas

Naujieji metai čia sutikti beveik kaip visuomet. Visokių prabangų užeigos buvo pilnos žmonių ir biznieriai padarė nemažai pelno. Įžengiant į naujuosius metus visų dirbtuvių ir fabrikų švilpukai švilpė kaip visuomet, tik bažnyčių varpai, tarytum, priminė liūdnus įvykius, padėties rimtį, kovą, ašaras ir vargą kuris siaučiai už Amerikos ribų.

Dauguma lietuvių čia naujuosius metus sutiko namie, savo artimų ir pažįstamų tarpe. Vienose tokiose sutiktuvėse teko būti ir šių žodžių rašėjui. Tai pas nenuilstančius šios kolonijos veikėjus pp. J. Radzevičius, kur radau Barščius, Vyšniauskus, Vailionius. Marčiulionius ir Andrių Urboną. Dar ir daugiau vėliau atėjo. P. M. Radzevičienė pavalgydino svečius labai skaniai pagamintais valgiais, o J. Radzevičius pavaišino visus puikios rūšies gėrimais.

Tokioj malonioj sueigoje laikas greit bėga, net nepastebėjom, kad jau atėjo ir naujieji metai. Tuoj p. Razevičius sukvietė visus į vieną vietą ir paprašė, kad visi pasakytų ką nors. Vieni papasakoj anekdotų kiti prisiminė dabartinius rimtus įvykius pasaulyje.

Dėl prezidento atsilankymo.

Laikraščiuose buvo plačiai rašyta apie Lietuvos Prezidento A. Smetonos lankymasi kolonijose. Buvo rašyta, kad jis lankysis ir Connecticut valstybėje. Daugelis žmonių rengėsi tuose parengimuose dalyvauti, moterys net naujų suknių prisipirko, bet visi labai nuvilti, nes iki šiol negirdėti ar prezidentas bus, ar ne. Ėjo gandai, kad J. E. lankysis Waterburyje, bet atrodo, kad ten jo lankymasis sutrukdytas neplankaus elemento. Eina visokių kalbų ir nežinia ko klausyti.

Ansonijos lietuviai tikėjosi, kad vadovybė ruošti prakalbas prezidentui pavesta geram lietuviui W. M. Chase-Čekanauskui iš Hartford, Conn., bet iki šiol nieko negirdėti. Dėl to Lietuvos reikalai nukenčia. Dar broliai nevėlu. sukruskite, o mes paremsime.

Dėl išautėjimo

Sakoma, kai lietuvaitė ištekа už svetimtaučio, tai ji greičia ištautėja. Galbūt, bet ne visuomet. Man žinomi keli atsitikimai, kurie išėjo visai priešingai. Vis dar yra lietuvaičių, kurios, nežiūrint, kad išteka už svetimtaučio, neužmiršta savo tėvų, jų tėvynės ir papročių. Pažįstu čia vieną augusią merginą, kuri ištekėjo už prancūzo, bet savo šeimą augina lietuviškoje dvasioje, pati ir vaikai visuomet kalba lietuviškai. Kai čia lankėsi Vienybės redaktorius J. Tysliava, tai ši lietuvaitė užsiprenumeravo Vienybę ir Lietuvą. Kita lietuvaitė yra ištekėjusi už švedų tautos vyro; jiedu prigul prie lietuvių organizacijų ir lankosi lietuviškose pramogose. Tiek ji, tiek jos vyras reiškia didelio pasitenkinimo dalyvaudami su lietuviais. Žinoma, yra daug geriau kai lietuvis apsiveda su lietuvaite.

Pasiilgęs lietuvių

Neseniai gavau laišką nuo buvusio SLA 11 kuopos Waterburyje protokolų sekretoriaus J. Velicko, kuris dabar tarnauja Dėdės Samo kariuomenėje, Fort Devins, Mass. Tarp kitko sako, kad būdamas kariuomenėje negali tarp lietuvių veikti. Buvimas Dėdės Samo kariuomenėje yra savaime geras darbas.

Kalbės dr. Bladas Vencius

Ansonijos lietuviai šiemet rengiasi Vasario 16 d. minėti visu smarkumu. Dėl tam tikrų priežasčių minėjimas įvyks kiek anksčiau, t. y. sausio 25 d. Lietuvių parapijos salėje. Pradžia 6 val. vakare. Kalbės dr. Bladas Vencius iš Brooklyno, N. Y. Taip pat klebonas kun. V. Karkauskas, miesto valdininkai ir kiti. Bus dainų, o vėliau šokiai. Tarp kitko bus kalbama apie dabartinį karą ir būdus pagelbėti demokratinėms valstybėms laimėti. Tikimasi, kad visi lietuviai dalyvaus ir parodys, kad visa širdimi pritaria demokratinių valstybių kovai už laisvę.

J. M.

KOKS KLAUSIMAS, TOKS IR ATSAKYMAS

Neseniai išėjo knyga, vardu "The Boners Omnibus," kurioj surinkti juokingi ir keisti mokslus einančios jaunuomenės atsakymai į įvairius klausimus egzaminų metu. Štai keli tokių gudrybių pavyzdžiai:

Panelė vadinasi mergina, kuri yra viengungio žmona.

Ligoninė yra įstaiga, į kurią einama gimti.

Moteries smegenys sveria beveik tiek pat, kiek ir žmogaus.

Babelio bokštas buvo vieta, kur Saliamonas laikė savo žmonas.

Kur yra vainikuojami Anglijos karaliai? Ant galvos!

Kuria kryptimi teka Amazonės upė? — Ji teka iš aukščiau žemyn, nes nei viena upė neteka į viršų.

Grybai auga drėgnose vietose, todėl jie yra labai panašūs į ekėti!

Katė yra keturkojis gyvulys ir jos kojos, kaip paprastai, yra keturiuse kampuose.

Norint, kad pienas nesurūgtų, reikia jį palikti karvės tešmeny.

Laukiniai žmonės yra tie, kurie ne žino, kas yra bloga, kol jiems to neparodo misionieriai.

Kokia yra svarbiausia skyrybų priežastis? — Vedybos!

Kur buvo pasirašytas Amerikos nepriklausomybės pasikelbimas?— Apačioj!

Trikampis yra apskritimas su trimis kampais.

Kaip gali bankai mokėti nuošimčius už padėtus pinigus?— Tam jie ima kitų žmonių pinigus!

Prancūzų kolonijos

Prancūzų kolonijos turi 70 milijonų gyventojų. Tonkine, Indokinijoje, vienas tik distriktas turi 1,200 gyventojų vienam ketvirtainės mylios plotui.

CORREGIDOR NUŠOVĖ 15 PRIEŠO LĖKTUVŲ

WASHINGTON. — Jungtinių Amerikos Valstybių tvirtovė Corregidor, Manilos įlankos sąsmaukoje iki šiol jau nušovė 15 japonų bombonešių ir kita tiek taip sužalojo, kad jie vargu pasieks savo bazių.

Kaip žinoma, japonai keletą kartų šią svaitę puolė tą tvirtovę, tačiau padarydami mažai nuostolių tvirtovėm patys neteko apie 30 karo lėktuvų. Pastebėtina, kad kas kontroliuoja tą Manilos sąsmauką, tas kontroliuoja įėjimą į Manilos uostą.

HAVEMEYER 8-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 GRAND AVENUE
MASPETH, N. Y.

Universal Package Store
M. S. DAUNIS, sav.
Įvairiausių rūšių degtinė, vynas ir alus
Kreipkitės į mus — geriausias patarnavimas.
235 Elm Street,
New Britain, Conn.
Tel.: 2036

LIETUVIŠKA
ALUDĖ
KARŠTI UŽKANDŽIAI
KASDIEN
★
Patogi vieta užėjimui su MOTERIMIS
★
RHEINGOLD Extra Dry Alus. — Didelis pasirinkimas visokių gėrimų
Juozapas Zeidat
411 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.

ALLIANCE HALL
Restauranas ir Baras
★
Viena iš puikiausių lietuviškų svetainių
★
Tinkama vieta visokioms pramogoms.
★
Kasdien muzika ir šokiai.
★
ALLIANCE HALL
K. Buividas, sav.
197 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 4-6344

SPAUDA — AUKSO SAITAS
SIEJAS ŽMONĖS JŲ GEROVEI

BABYLON HOTEL
Pr. ir A. Lapės, sav.
Babylon, Long Island, N. Y.
Nepamirškite, kad jūs — laukiamas svečias
Kur jūs rasite gražesnę vietą, kaip
BABYLON HOTEL
Tel.: Babylon 1449

I. BANAS SIGNS
Ign. Banasevičius, Dailininkas.
Daromos įvairios iškabos auksinėmis ir kitokiomis raidėmis
Visokie meno darbai atliekami greitai, gerai ir pigiai
Kreipkitės:
IGN. BANASEVIČIUS
350 Metropolitan Ave.
Brooklyn, N. Y.

T. MATAS
Real Estate
43 Fox Street
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-6036

PARK FLORIST
GĖLININKAS
MOTIEJUS MAŽEIKA, SAV.
79-01 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y.
Tel.: VIrginia 9-3112
Gėlės įvairioms progoms: laidotuvėms, vestuvėms, bāliams ir t.t.
Taip pat nuomojam palmes.

HENRY'S
SALDAINIŲ IR LEDŲ KRAUTUVĖ
199 GRAND STREET BROOKLYN,, N. Y.
(šale Vienybės)
GARDŪS NAMIE GAMINTI LEDAI. GERIAUSIOS RŪŠIES SALDAINIAI, ĮVAIRŪS UŽKANDŽIAI, SODĖ
Pietūs tarp 12 ir 2 val.
HENRY FICK, Sav.
Tel. EVergreen 4-8848

ANTANAS DAUKANTAS
Tony's Bar & Restaurant
948-950 JAMAICA AVE.
Tel. AP. 7-9793
RESTAURANAS IR BARAS
Didelė, graži salė vestuvėms, parėms, šokiams ir kitokioms pramogoms
★
GERAS PATARNAVIM
JAUKI NUOTAIKA
TONY'S BAR & GRILL
ANTANAS DAUKANTAS, sav.
948-950 Jamaica Ave. Cypress Hills,
Brooklyn, N. Y.

KULBOKŲ DEGTINĖS KRAUTUVĖ
(SUMNER-HART LIQUOR STORE)
132 SUMNER AVE., BROOKLYN, N. Y.
Lietuvis perka pas lietuvį!

Brooklyniečiam pažįstami Kulbokai visados yra pasiruošę patarnauti su geriausios rūšies degtine, vynu ir gerais importuotais gėrimais.
PRISTATOMA Į NAMUS
Tel.: EVergreen 8-7047
Lic. No. L1030

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6th Street
VALANDOS
8—10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Šventadieniais susitarus
Tel. Evergreen 8-9229

DR. BLADAS K. VENCIUS
499 Grand Street
(Dantų Gydytojas)
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel.: ofiso STagg 2-0706
Namų—JAmaica 6-3834

DR. A. J. STALONAS
218 Ridgewood Ave.
Brooklyn, N. Y.
Valandos:
1—2 p. p.
6—8 vakare
Tel. APligate 7-1433
arba Academy 2-7400

DR. A. PETRIKA
221 So. 4th Street
(DANTŲ GYDYTOJAS)
VALANDOS
9—12 ryte
1—8 vakare
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

Didelis Drabužių Išpardavimas

ŠIĄ ir dar kitą savaitę galite gauti labai pigia kaina žieminių bei rudeninių paltų ir kostiūmų, pasiūtų iš geriausios rūšies medžiagos. Visa tai pagaminta lietuvių darbininkų.

Mūsų dirbtuvėje gaminami drabužiai yra 100 nuošimčių vilnonės medžiagos. Mes siuvame tik gerus drabužius. Mūsų dirbtuvė yra žinoma visiems daugiau, kaip dvidešimts penki metai.

Taigi, pasinaudokite proga, įsigykite mūsų pačių gaminamą ir parduodamą drabužį. Mūsų sandėliuose jūs rasite didžiausią drabužių pasirinkimą. Už tuos pačius drabužius jūs kitur mokėsite žymiai brangiau.

Mūsų drabužių dirbtuvė ir sandelis yra: 21-10 49th Ave. Long Island City. Važiuodami IRT Flushing linija, išlipkite Hunterpoint Ave. stotyje, kuri yra apačioje mūsų dirbtuvės. Taip pat — Independent Crosstown linija važiuodami, išlipkite 21 Street — Van Alst stoty. Be to, galite važiuoti Lorimer-Graham karu, iki paskutinės stoties.

Kuriems patogiau, galite užeiti į mūsų sandėlį New Yorke — 79 Fifth Ave., tarp 15 ir 16 gatvių. Išlipkite Union Square stotyje.

JONAS ŠIMĖNAS
(Kasdien nuo 8 v. r. iki 6 v. v.)
21-10 49th AVENUE LONG ISLAND CITY
Tel.: ST. 4-6540 arba GR. 7-1688

COMPLIMENTS OF
SCHOLES BAKING, Inc.
V. LUKAS, Prop.
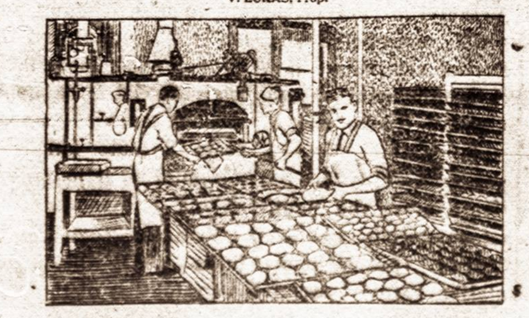
LIETUVIŠKA DUONA — Geriausia duona
SCHOLES BAKING
532 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802
Lietuviška duona, pyragai ir įvairūs keiksai pristatomi į visas Brooklyno miesto ir apylinkės dalis. Mūsų duona pristatoma ir į kitus miestus.
Mūsų kepykloje galite gauti vestuvių, krikštynų, gimtadienių ir kitokių iškilmių pyragų

400,000 tonų sintetinės gumos metams

WASHINGTON. — Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas šiomis dienomis autorizavo Federal Loan administratorių paskirti $400,000,000 sintetinės gumos gamybai Amerikoje. Kaip žinoma, prasidėjus karo operacijoms Malajuose, Burmoje ir Vakarų Induose, gumos žaliavos pristatymas sustojo. Todėl jos vietoje Amerika nori pasigaminti sintetinės gumos. Manoma, kad iki 1943 metų pabaigos Amerikoje bus pagaminama apie 400,000 tonų sintetinės gumos kasmet.

Naciai įsakė skandinti Pietų Amerikos laivus

LISBON, Portugalija.— Patikėtinomis žiniomis, vokiečių karo vadovybė įsakė savo povandeninių laivų vadams skandinti visus Pietų Amerikos valstybių laivus, nežiūrint ar jie paskelbė karą Vokietijai ar ne.

Vokiečiai ieško savanorių Lietuvoje

LISBON, Portugalija.— Radijo žiniomis, vokiečių komisarai Lietuvoje paskelbė atsišaukimą į jaunus Lietuvos vyrus ragindami juos stoti į vokiečių kariuomenę savanoriais, kovai prieš bolševikus. Iki šiol Lietuvos kariuomenė Lietuvoje ėjo policijos pareigas, tačiau, kaip matyt, dabar naciai nori juos siųsti į frontą prieš rusus.

Admirolas Hart atvyko

WASHINGTON. — Jungtinių Valstybių Azijos karo laivyno vadas Admirolas Hart, pranešė, kad jis atvyko į Javą Jung. Valstybių povandeninių laivu. Jis Javą pasiekė prieš savaitę laiko. Admirolas Hart, kaip žinoma, yra vyriausias visų Jungtinių Tautų karo laivynų vadas Tolimuose Rytuose.

Kanadoj gali įvesti privalomą karo tarnybą

MONTREAL, Que. Canada.— Jau kuris laikas Kanadoje kalbama apie įvedimą privalomos karo tarnybos, Amerikos ir Anglijos pavyzdžiu. Autoritetingi šaltiniai sako, kad privaloma karo tarnyba gali būti netrukus įvesta, nors oficialųs sluoksniai to nepatvirtina.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Įsteigta 1882 m.
Mūsų batų kokybė jau seniai yra žinoma lietuviams
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISIEMS ŠEIMOS NARIAMS
245-247 GRAND STREET,
BROOKLYN, N. Y.
Tel.: EV. 7--2043

VIENINTĖLĖ LIETUVIŲ BALDŲ KRAUTUVĖ
GRAND FURNITURE CORR CHAIR
409 ir 417 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel.: EVergreen 7-8451
MARIJA PETRAITIENĖ IR SŪNŪS
Mes patys gaminame ir pardavinėjame geriausios rūšies baldus
Duodame lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, be jokių nuošimčių
Ateikite pasižiūrėti mūsų pardavinėjamų baldų ir, tyčia, palyginkite mūsų kainas su kitų krautuvių kainomis
Jūs niekur kitur negausite pigiau, kaip Petraičių Krautuvėse.
Jūs mokėsite už baldus, o ne už jų papuošimą

METINIS
VIENYBĖS KONCERTAS
ĮVYKS SEKMADIENĮ,
Kovo-March 8 d., 1942 m.
LABOR LYCEUM SALĖJE,
947 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN, N. Y.

DALYVAUS:

GERIAUSI AMERIKOS LIETUVIAI DAININININKAI IR ARTISTAI IR CHORAI IŠ KITUR. TAI BUS DIDŽIAUSIAS NEW YORKO IR APYLINKĖS LIETUVIŲ SĄSKRYDIS. TOKIOS PRAMOGOS BROOKLYNE DAR NĖRA BUVĘ.

RUOŠKITĖS VISI!

VIENYBĖ

1942 m. sausio 16 d.

Kratos pas įtariamus nacių pritarėjus

Šią savaitę FBI agentai darė kratas pas kai kuriuos įtariamus nacių pritarėjus. Iš viso kratos padarytos vienuolikos organizacijų centruose tarp jų ir ukrainiečių susivienijimo organo Svobodos redakcijoje, Jersey City, N. J. FBI agentai įtariamuosius tardė net po keletą valandų ir vėliau jiems įteikė paraginimus atvykti į pakartotinus tardymus.

Padaryta keletas kratų ir Yorkvillyje, kuris apgyventas beveik išimtimais vokiečių.

Vienybės skaitytojai prašo knygų

John Shisloky, kuris šiuo metu gyvena prieglaudoje, atsiuntė Vienybės redakcijai sekančio turinio laišką: "Gerbiamieji prieteliai vienybiečiai: — Mes lietuviai iš prieglaudos namų nuoširdžiai prašome, jei jūs turite, atliekamų knygų dėl pasiskaitymo. Būkite taip malonus paaukoti mums jų. Nors nelabai yra malonu prašyti, bet gyvenimas kartais priverčia, tai turime prašyti gerų žmonių pagalbos.

Iš kalno už tai tariame širdingą padėką. Knygas prašome pasiųsti šiuo adresu: John Shilosky, c-o Little Sister of the Poor, Dekalb and Bushwick Aves., Brooklyn, N. Y."

Neabejojame, kad ne tik pavieniai žmonės, bet ir lietuvių draugijos pasiųs šiems pavargėliams knygų ir dar kitokių dovanėlių.

Lankėsi kareivis Pranas Aleksis

Vienybės įstaigoje lankėsi kareivis Pranas Aleksis, atvykęs į Brooklyną atostogų ir savo namiškių atlankyti. Pirmiau Pr. Aleksis buvo energingas Vienybės bendradarbis. Jis, eidamas teisių mokslus, dažnai rašinėdavo Vienybėje. Pirmadienį Aleksis išvyko atgal į savo dalinį North Carolina.

Apsiveda

Pp. Frank Sharry-Šertviečiai praneša, kad sekmadienį, vasario 1 d. jų duktė Aldona išteka už Alfredo Savičiūno. Šliūbas bus 3:30 val. po pietų Karalienės Angelų parapijos bažnyčioje, So. 4th ir Roebling St., Brooklyn, N. Y. Povestuvinis pokilis įvyks Ukrainiečių salėje, 101 Grand St., Brooklyn, N Y.

Maspetiečiai perka apsaugos bonus

Senas Vienybės skaitytojas J. Bernath, šiomis dienomis buvo užėjęs į mūsų įstaigą, užsimokėjo prenumeratą ir pranešė kai kurių žinių iš Maspetho. Jo nuomone, Maspethe kuriasi naujas lietuvių centras. J. Bernath mums pranešė, kad Šv. Vincento Draugija Maspethe nutarusi pirkti Apsaugos bonų net už 3,700 dolerių. Mat, draugija savo kasoje turi 19,000 dolerių, tai nutarė prisidėti ir prie Amerikos ginklavimosi.

PAMOKA

Lietuvis myli skaityti ir dainuoti poeziją - eiles. Tačiau ar mes skaitydami ar dainuodami visi galime suprasti, ką poetas savo eiliuotuose žodžiuose norėjo mums pasakyti? Jeigu galime suprasti, tai labai gerai, bet jeigu negalime, tai reikia stengtis išmokti suprasti, Žmogus galintis kiek daugiau mislyti ir sau išsiaiškinti įvairius dalykus vienoje ar kitoje mokslo šakoje, skaitomas kultūringu žmogumi. Jeigu tas mums patirti nedavė jaunose dienose mokyklose, tai tas galima atsiekti dabar, suaugusiems. Kad tai atsiekti, reikia eiti pasiklausyti pamokų, kur mokyti žmonės jas suteikia, perduodami tas žinias savo klausytojams, tuom įdomaujantiems.

T e m a: Ka'p Poeziją skaityti ir ją suprasti, duos pamoką adv. **Kl. Jurgelionis,** tos mokslo šakos žinovas. Prašome, kas tuo interesuojasi, atėiti ir pasiklausyti pamokos, kuri įvyks sausio 18 d. 3 val. po pietų, (sekmadienį), Tautininkų Klubo kambariuose, 35 Stagg St., Brooklyn, N. Y.

Paskaitas ruošia Amerikos Lietuvių Tautininkų Klubas, ir visus kviečia dalyvaut.

Komitetas

LANKĖSI IŠ BOSTONO

Brooklyne šią savaitę lankėsi dainininkas solistas Aleksas Vasiliauskas, kuris savo laiku gyveno čia Brooklyne ir nekartą dalyvavo lietuvių programose. Vasiliauskas dabar vadovauja radijo programa Bostone. Pabuvęs keletą dienų išvyko į Bostoną savaitės pabaigoje.

Lankėsi artistas Juozas Olšauskas

Keletą dienų Brooklyne viešėjo Artistas Juozas Olšauskas, kuris jau keletą metų vargoninkauja Amsterdamo lietuvių parapijoje. Ta proga jis aplankė kai kuriuos savo pažįstamus. Artistas išvažiavo į Amsterdamą sausio 15 d.

MIRĖ PRANAS VOKIETAITIS

Pranas Vok'etaitis

Šeštadienį sausio 10 d. 2 val. p.p. savo krautuvėje, 16. Grand St., Brooklyn, N. Y. širdies liga mirė labai plačiai žinomas laikrodininkas Pranas Vokietaitis, 67 metų amžiaus. Velionis buvo išvežtas pašarvoti ir palaidoti į Vokietaičių giminės centrą Waterbury, Conn., kur su bažnytinėmis apeigomis palaidotas sausio 13 d. 10 val. ryto.

Velionis Vokietaitis netik paliko tūkstančius gerų draugų, bet plačią giminę Connecticut valstybėje: Juozas Waterbury, Motiejus New Havene, Antanas Torringtone, kurio sūnus advokatas Klemensas Vokietaitis gyvena Kew Gardens, Queens. Lietuvoje Frederikas paliko brolį Joną ir seserį Kotryną.

Velionis Vokietaitis buvo labai ramaus būdo žmogus. Jis domėjosi visokiais lietuviškais reikalais ir dar kai buvo sveikatoje stipresnis visur ir visuomet aktingai dalyvavo lietuvių veikime. Jo didžiausias veikimas pasirieškė prie Vienybės, kada ją dar leido bendrovė, kurios direktorium jis buvo daug metų. Iki paskutinių dienų velionis Frederikas paremdavo Vienybę ir kuo galėdavo pagelbėdavo.

Apie velionį Franą Vokietaitį vargu kur nors atsiras žmogus, kuris pasakė prieš jį blogą žodį. Jis visuomet būdavo didelis jūmoristas ir į blogąsias gyvenimo puses žiūrėdavo filozofiškai ir su šypsena.

Neabejotina, kad velionies pasigenda ne tik jo artimi draugai, giminės ir pažįstami, bet jo kaimynai svetimtaučiai, su kuriais labai gražiai sugyveno ir jiems patarnaudavo.

Vokietaičiai iš Lietuvos kilę nuo Šilavoto apylinkės, Prienų valsčiaus, Marijampolės apskrities.

Tebūna mūsų mylimam Pranui Vokietaičiui lengva Dėdės Samo žemelė.

Jonas Valaitis

Skaityk laikraštį, žinių aruodą, jis mokslą, šviesą duoda.

Renka knygas kareiviams

Amerikos Raudonasis Kryžiaus, Amerikos Bibliotekų Sąjugos ir USO organizacijoms bendromis pastangomis dabar renka visokias knygas Amerikos kariuomenei. Tos knygos bus atiduotos kariuomenės skaitykloms. Ta proga minėtos organizacijos prašo visų aukoti knygų toms organizacijoms. Tam tikslui steigiami knygų rinkimo centrai Manhattan, Bronxe, Brooklyne ir kitur. Visų knygų rinkimo centras yra New York Public Library, 24 West 40th St., New York, N. Y. Dabar skyriai atidaromi kitur, netrukus jie bus ir Brooklyne, veikiausiai prie vietinių bibliotekų.

Jeigu turite knygų, kurias galite aukoti, pasiteiraukite savo vietinėje skaitykloje ir atiduokite jas kareiviams.

Kada prasidės vasaros laikas

Kaip žinoma, prieš kurį laiką Kongresas nutarė visam krašte įvesti dienos taupymo arba vasaros laiką, tikslu taupyti elektros energiją karo reikalams. Dabar pranešama, kad dienos šviesos taupymo laikas greičiausiai bus įvestas apie vasario 4 d. Laikrodžius reikės paskuti vieną valandą pirmyn. Apie vasaros laiko įvedimą bus pranešta vėliau.

Vokiečiai nuskandino Panamos tanklaivį netoli Montauk Point

NEW YORK. — Sausio 14 d. rytą Jungtinių Amerikos Valstybių karo lėktuvai užtiko pusiau nuskendusį Panamos tanklaivį S. S. Noress, 9,577 tonų talpos apie 60 mylių nuo Montauk Point, L. I. N. Y. Tanklaivis nuskandintas trimis torpėdų šuviais. Laivo įgula visa išgelbėta išskiriant vieno jūrininko. Įgulą sudarė išimtinai norvegų tautos jūrininkai.

Prieš šį įvykį J.A.V. pakraščių sargyba pranešė, kad Atlanto pakraščiuose dabar operuoja didieji vokiečių povandeniniai laivai ir kartu įspėjo prekybinius laivus, kurie plaukioja Amerikos pakraščiais Atlante, apsisaugoti.

Pereitą savaitę netoli nuo Nova Scotijos vokiečių povandeninis laivas nuskandino anglų prekybinį laivą.

Admiralitetas įsakė pakraščių sargybai ir karo lėktuvams pradėti itensyvią vokiečių povandeninų laivų medžioklę visu Atlanto pakraščiu.

Kas knygas, laikraščius skaitys, tasai gyvenime neklys.

* * *

Spauda visuomenės mokykla, visa liaudis jos mokiniai.

Gražiai užrekomendavo lietuvius

Sausio 6 d. Hanson Place Metodistų bažnyčioje St. Felix Street, Brooklyne, po paskaitos ir diskusijų, scenoje buvo atvaizduotas vaizdelis ryšium su ateivių atnešta į Ameriką papročiais ir kultūra. Pirmiausiai Miss Ada Bess iš Interantional Institute of the YWCA padeklamavo poemą apie ateivius ir jų nuopelnus šiam karštui. Deklamavimo metu atsidarė scena, kurioje atvaizduojama audžianti moteris. Deklamavimui pasibaigus publikai buvo perstatyta kiekvienos tautos atstovė tautiniuose rūbuose. Pranė Paulauskaitė ir Helen V. Kulber atstovavo lietuves. Kadangi kiekvienas perstatytas scenoje turėjo padainuoti ar ką nors papasakoti apie savo tautą, tai Helen Viziūtė-Kulber susirinkusiems papasakojo apie raikščius ant savo tautiškų drabužių, kurie išbuvo Vizių šeimoje apie 200 metų ir liemenę, kurią Viziutės motina devėjo dar 1904 metais, kada ji dirbo prie Vilniaus Žinių. Tuo metu kai pirmas Vilniaus Žinių numeris buvo atspausdintas, jo skaityti ir pabučiuoti susirinko visas redakcijos štabas ir veikėjai, jų tarpe ir p. Vizienė. Tuomet moterys buvo pasipuošiusios tautiškais rūbais.

Viziūtė-Kulber susirinkusiems paaiškino, kad tuo metu lietuviams pirmą kartą rusų buvo duotas leidimas spausdinti raštus lietuvių kalba. Ta proga ponia Kulber dar priminė, kad ji tuos pačius tautiškus drabužius devėjo pasitikti Lietuvos Prezidentą Antaną Smetoną, kada jis pereitais metais atvyko į Ameriką, kaip Prezidento Roosevelto svečias. Toliau kalbėdama Elena reiškė vilties, kad netrukus vėl jai teks tuos tautiškus drabužius dėvėti išleidžiant Prezidentą Smetoną į laisvą ir nepriklausomą Lietuvą.

Toje paskaitoje dar dalyvavo lenkų, ispanų, sirijonų, italų ir meksikiečių atstovės. Publika buvo patenkinta šiuo vaizdeliu ir po vaidinimo daugelis žmonių atėjo apžiūrėti mūsų drabužių ir pasveikinti, sako p. Kulber. Prieš eisiant namo lietuvaitės buvo apdovanotos gėlėmis. Lietuvius dar atstovavo Antoinette Binkins-Zorskaitė.

JONAS VALAITIS

SVEČIAS IŠ ANSONIJOS

Praėjusią savaitę Brooklyne lankėsi Stasys Bujanauskis iš Ansonia, Conn. Čia jis dalyvavo savo svainio laidotuvėse. Ta proga, Bujanauskas buvo apsilankęs ir mūsų įstaigoje.

Bronxo lietuviai skiria 10 nuoš. klubo pelno Lietuvos reikalams

Sausio 8 d. įvyko Bronxo Lietuvių Demokratų klubo metinis susirinkimas. Išduota apyskaita parodo, kad tai buvo labai geri metai. Valdyba palikta ta pati: pirmininkas A. Bložis, vicepirm. J. Lakutis. Svarstant savo reikalus prisiminta ir Lietuvos šelpimo reikalai. Nutarta dešimtą nuošimtį klubo pinigų banke skirti Lietuvos fondui dabar, o vėliau prašyti Bronxo lietuvių lankytis į klubo pramogas, nuo kurių pelno taip pat bus skiriamas 10 nuoš. Lietuvos fondui. Ta tvarka ir toliau bus skiriama po 10% nuo pelno.

Susirinkusieji nuoširdžiai padėkojo šeimininkams už naujų metų balių. Balius, vakarienė buvo puiki. Naujų metų baliuje šeimininkavo ir dirbo Mėlenienė, Makunienė, Kazlauskienė, Šilkaitienė ir Shleivienė. Alum pavaišino Pauža ir Shleivis. Šeimininkavo klubo pirmininkas A. Bložis. Bronxiečiai labai dėkingi Vienybės redaktoriui Tysliavai už atsilankymą.

Pirmas metinis balius

Aušros Vartų parapijos, 568 Broome St., N. Y. Švento vardo draugija, sekmadienį, sausio 18 d. 8 val. vakare bažnyčios salėje rengia metinį balių. Įžanga 50 centų. Šokiams bus geras Joe Garbo orkestras. Jis patiks jauniems ir seniems. Šokiams įėjimas į salę nuo Holland Tunnel.

Taupykite popierą

Savivaldybės organai prašo visų gyventojų nenaikinti popierą, nežiūrint kokia ji būtų. Popierą reikia taupyti, o vėliau surinkus tam tikrą kiekį parduoti senos popieros pirkėjams. Sena popiera reikalinga kaip žaliava krašto apsaugos reikalams. Todėl nenaikinkite popieros, taupykite ir parduokite ar atiduokite kolektoriams.

Jeigu turite pririnkę daug popieros, telefonuokite Triangle 5-6900 arba Murray Hill 3-3680.

Kalbės apie sveikatą

Penktadienį sausio 23 d. Metodistų salėje, 411 So. 3rd St., Brooklyne, Sveikatos kultūros draugija rengia paskaitą apie sveikatą ir ligas. Kalbės Charles Labanas, Jonas Tomsonas ir kiti. Visi kviečiami dalyvauti. Įžanga nemokamai.

Sveikata jam vėl tarnauja

Brooklyniečiams gerai pažįstamas S. Masiulis, buvęs Piliečių klubo vedėjas, kaip žinoma, buvo susirgęs. Net 6 mėnesius Masiulis buvo išvykęs sveikatai pataisyti.

Vienybės reporteriui teko susitikti S. Masiulį. Jis jau seniai grįžęs iš kaimo ir vėl gyvena Brooklyne. Nors tuo tarp jis dar nedirba, betgi atrodo sveikesnis už sveiką žmogų. Žodžiu, S. Masiulio sveikata grįžo, ir jis jaučiasi labai gerai.

S. Masiulis yra labai malonaus būdo žmogus ir todėl brooklyniečiuose jam niekad netrūko draugų. Nenuostabu, kad ir jo užeigai (518 Grand St., Brooklyn, N. Y.) kurią jis laiko kartu su partneriu Baronu, gerai sekasi.

Sąrašas aukavusių LVS prakalbose, gruod. 14d.

V. Karvelis	1.00
A. Simakonis	1.00
M. Barkauskas	1.00
P. Šertvytis	1.00
J. Krisčiūnas	1.00
Ig. Vengris	1.00
Juoz. Urbonavičius	2.00
Juozas Tysliava	5.00
Juozas Zeidat	1.00
Adom. Geterauskas	1.00
Julius Meylodis	1.00
Konstan. Norbutienė	1.00
Kazimiera Smetonienė	1.00
Magdė Jankeliūnienė	1.00
Jeronimas Bubelis	1.00
J. C. Baltus	1.00
Totoraitis	2.00
Jezavitienė	1.00
Mrs Stalionis	1.00
Meliauskienė	1.00
J. Bozevičius	1.00
Baranauskas	1.00
Auselas	1.00
Vereckienė	1.00
J. Avižonis	5.00
Mačys	1.00
Šaltis	1.00
W. Šabūnas	1.00
O. Klimaitienė	1.00
Venckus	1.00
Trečiokas	1.00
Tenys	1.00
Puidokas	1.00
Petras Pusnikas	1.00
K. Pusnikas	1.00
Valužis	1.00
Vincas Žilinskas	1.00
Juoz. Babravičius	1.00
Antan. Andriškevičius	1.00
Vincas Budrinavičius	2.00
Jonas Žilinskas	1.00
Vincas Gerūnaitis	1.00
Petras Zeikus	1.00
Povilas Janušonis	2.00
Marijona Janavičienė	2.00
Mikas Kariktinas	1.00
Vaitukaitis	1.00
Birutė Vyšnius	1.00
Kyburienė	1.00
Mikalina Miklaševičienė	1.00

TARZANAS IR TARZELĖ

Edgar Rice Burroughs

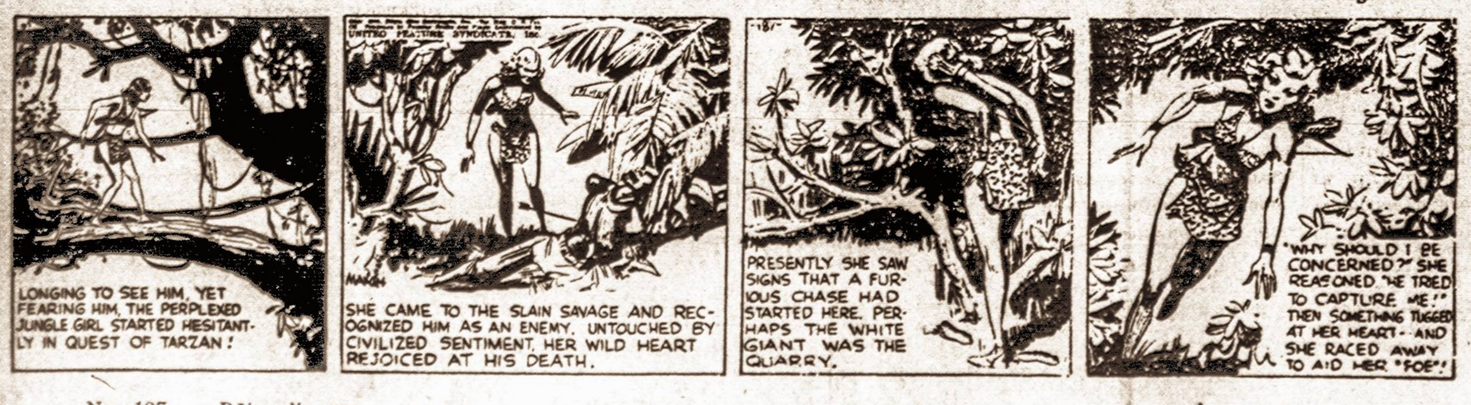

No. 187. — Džiunglių gražuolė, kuri anksčiau taip skubinosi nuo Tarzana pasislėpti, dabar jo ilgėjosi. Ji gryžo atgal tais pačiais keliais jo ieškodama.

Neužilgo gražuolė priėjo tos vietos, kur laukinis žmogus gulėjo nužudytas. Ji tuojau pažino, kad jis buvo jos priešas ir jos laukinė širdis džiaugėsi, kad jis mirė.

Beeidama toliau ji pamatė ir žmogaus pėdas, iš kurių ji suprato, kad kaž kas smarkiai bėgo. Ji pagalvojo, kad galbūtdidysis baltas žmogus atsidūrė pavojuj.

"Kam aš turiu rūpintis'" ji savęs klausė. "Juk jis bandė mane pagauti." Bet pagalvojus, kad Tarzaną galėjo ištikti baisi nelaimė ji dar greičiau norėjo jį surasti.

toliau—

žiūrėkite

kitame

Vienybės

numery